

RÝMAŘOVSKÝ HORIZONT

19/2008

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Ročník X.

Vyšlo 31. 10. 2008

Cena 10 Kč

**Jak jsme volili do krajských
zastupitelstev**

**Ve Stránském pokřtili Příběh
lesů a lidí Rýmařovska**

**RÝMAŘOV HOSTIL MEZINÁRODNÍ
FOTOGRAFICKÝ WORKSHOP**

Foto: Tadeusz Czupryński

**Hrad Sovinec letos naposledy otevřel brány při akci
Hofmistrova závěť**

**Břidličenišší fotbalisté zvrátili stav utkání ve svůj
prospěch a porazili Zlatníky 3:1**

Téma vydání

KRAJSKÉ A SENÁTNÍ VOLBY 2008

Volební komise zaznamenaly výrazně vyšší účast u voleb do krajského zastupitelstva, než tomu bylo v minulých volbách v roce 2004. Volební účast blíží se 40 procentům je zdaleka nejvyšší v historii krajských voleb, o čtvrtinu překonává tu před čtyřmi lety. Opozice využila rostoucí nespokojenosti Čechů s reformami, které vláda zemi ordinuje. Sociálním demokratům tedy vyšla sázka na celostátní kampaň s jednotným motivem: Zastavme vládu, neplaťme poplatky u lékaře. Jejich voliči, kteří se krajským volbám doposud vyhýbali (ČSSD získala v letech 2000 i 2004 shodně kolem 14 procent), vzkaz pochopili a přišli. ODS vedla naopak neagresivní kampaň, zaměřenou pouze na obhajobu svých úspěchů, a doufala, že k volbám dorazí jako obvykle jen její věrní. A oni vlastně

dorazili - jen to tentokrát nestačilo. Výsledek 23,5 procenta je ovšem téměř stejný jako ten z roku 2000 pod vedením Václava Klause, jenže tehdy i s takovým počtem hlasů ODS ve volbách celkově zvítězila.

V Rýmařově přišlo k volebním urnám celkem 36,27 % voličů, což je mírný celorepublikový podprůměr, ale naopak vyšší průměr voličů v rámci celého okresu Bruntál. V našem městě získala ČSSD celkem 52,41 %, rýmařovští voliči jí dali 1 366 hlasů. Před čtyřmi lety nezískala v Rýmařově vítězná ODS ani polovinu (538 hlasů). Místostarostovi Rýmařova Ing. Jaroslavu Kalovi (ČSSD) dali voliči 623 přednostních hlasů a stal se tak historicky prvním krajským zastupitelem z Rýmařova. Na druhém místě skončila v Rýmařově ODS s 20,37 %, voliči jí dali 531 hlasů. Třetí místo zaujala Komunistická strana Čech a Moravy, které dalo své hlasy 407 oprávněných voličů (15,61 %). Následovala KDU-ČSL se 117 hlasy (4,48 %), Demokracie s 59 hlasy (2,26 %), Strana zelených se 42 hlasy (1,61 %), Dělnická strana - zrušení poplatků ve zdravotnictví získala 15 hlasů (0,57 %), Osobnosti kraje 12 hlasů (0,46), Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa

10 hlasů (0,38 %), Volte Pravý Blok - www.cibulka.net 10 hlasů (0,38 %), Moravané 9 hlasů (0,34 %), Strana zdravého rozumu 8 hlasů (0,30 %), SDŽ - Strana důstojného života 8 hlasů (0,30 %), Národní strana 7 hlasů (0,26 %) a Nejen hasiči a živnostníci pro kraj 5 hlasů (0,26 %). O podrobnější statistice letošních krajských voleb hovoří níže uvedené tabulky.

JiKo

Výsledky voleb do zastupitelstev kraje

Celkem za celou ČR:			
Okrsky celkem	13659	Volební účast (%)	40.30
Okrsky zpracované	13659	Platné hlasy	2913642
Okrsky zpracované (%)	100.0	Platné hlasy (%)	97.75

Celkem za kraj:			
Okrsky celkem	1318	Volební účast (%)	38.60
Okrsky zpracované	1318	Platné hlasy	380896
Okrsky zpracované (%)	100.00	Platné hlasy (%)	97.68

Statistika za Moravskoslezský kraj

Číslo	Strana	Počet hlasů	% hlasů
48	Česká strana sociálně demokratická	162410	42.63
47	Občanská demokratická strana	94869	24.90
1	Komunistická strana Čech a Moravy	60672	15.92
12	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	27053	7.10
24	Osobnosti kraje	11289	2.96
18	Strana zelených	8173	2.14
53	Dělnická strana - za zrušení poplatků ve zdravotnictví	3833	1.00
19	Moravané	2947	0.77
44	Demokracie	2133	0.55
31	Nejen hasiči a živnostníci pro kraj - www.hnpd.cz, www.sdzp.cz	1820	0.47
42	Volte Pravý Blok	1519	0.39
37	SDŽ - Strana důstojného života	1374	0.36
27	Národní strana	1083	0.28
32	Strana zdravého rozumu	1050	0.27
33	Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa	671	0.17

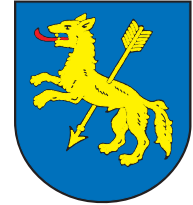
Přehled o volební účasti na Rýmařovsku

Obec	Voliči celkem	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy	% platných hlasů
Břidličná	2 946	967	32.82	967	956	98.86
Dolní Moravice	333	155	46.55	155	155	100.00
Horní Město	774	222	28.68	222	221	99.55
Jířkov	241	73	30.29	73	73	100.00
Malá Morávka	610	203	33.28	203	201	99.01
Malá Štáhle	122	58	47.54	58	57	98.28
Rýmařov	7 288	2 643	36.27	2 640	2 606	98.71
Ryžoviště	520	192	36.92	192	190	98.96
Stará Ves	435	175	40.23	175	173	98.86
Tvrdkov	209	100	47.85	100	99	99.00
Velká Štáhle	282	125	44.33	125	124	99.20

Jak se volilo v jednotlivých okrscích v Rýmařově

Okrsek	Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy	% platných hlasů
1	593	213	35.92	212	209	98.58
2	835	296	35.45	296	286	96.62
3	696	231	33.19	230	227	98.70
4	847	267	31.52	267	262	98.13
5	560	223	39.82	223	222	99.55
6	528	220	41.67	220	219	99.55
7	499	191	38.28	190	185	97.37
8	461	188	40.78	188	188	100.00
9	103	50	48.54	50	49	98.00
10	511	193	37.77	193	193	100.00
11	781	285	36.49	285	283	99.30
12	704	237	33.66	237	235	99.16
13	170	49	28.82	49	48	97.96
Celkem	7 288	2 643	36.27	2 640	2 606	98.71

Nejvyšší účast ve volbách do krajských zastupitelstev zaznamenal okrsek číslo 9 (48,54 % voličů), zároveň se však jednalo o okrsek s nejnižším počtem voličů. Naopak nejnižší účast byla v okrsku číslo 13 (28,82 % voličů). Početně nejvíce voličů přišlo k urnám do volební místnosti okrsku číslo 2 (296).

Rýmařov má prvního krajského zastupitele

rozhovor

Místostarosta Ing. Jaroslav Kala (ČSSD) získal od rýmařovských voličů ve volbách do krajského zastupitelstva 623 preferenčních hlasů, v celém kraji pak 1 495 preferenčních hlasů, a stal se tak historicky prvním krajským zastupitelem z našeho města. Jak ovlivní jeho práce v krajském zastupitelstvu činnost na rýmařovské radnici a hlavně co by chtěl prostřednictvím funkce krajského zastupitele zlepšit pro občany našeho regionu, na to jsme se ho zeptali v krátkém rozhovoru.

Proč jste kandidoval do krajského zastupitelstva?

Společně s dalšími čtyřmi kolegy z okresu Bruntál jsem kandidoval hlavně proto, že západní část našeho kraje neměla v krajském měřítku zastoupení a při projednávání důležitých bodů týkajících se zejména komunikací a významných investic s představiteli kraje zůstaly naše požadavky většinou nevyslyšeny. Mým hlavním krédem je, že právo na plnohodnotný rozvoj mají i okrajové části Moravskoslezského kraje.

Jaké priority byste chtěl pro náš region preferovat?

Budu se snažit naplnit své programové prohlášení, s kterým jsem do krajských voleb šel. Jedná se hlavně o zajištění investičních prostředků na zlepšení současného stavu komunikací II. a III. třídy. I nadále budu podporovat rozvoj základního a středního školství v regionu, včetně volnočasových aktivit dětí a mládeže. Dále bych se chtěl významně podílet na získávání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie pro náš region, ale i pro malé a střední firmy a podporovat jejich vznik a rozvoj, stejně jako bych chtěl podpořit rozvoj turistického ruchu jako jedné z důležitých příležitostí pro zatraktivnění Jeseníků a regionu Rýmařovska a konečně v neposlední řadě zajistit důstojný život starším a handicapovaným spoluobčanům.

Kdy by se mělo konat první zasedání nového krajského zastupitelstva?

Podle volebního zákona je to nejpozději šedesát dnů od skončení voleb. Přesný termín se dozvím v nejbližší době.

Omezí členství v krajském zastupitelstvu nějakým způsobem vaši práci místostarosty Rýmařova a člena rady a zastupitelstva našeho města?

Krajské zastupitelstvo se koná v Ostravě jednou za dva nebo tři měsíce. V minulém volebním období se za čtyři roky zastupitelstvo sešlo celkem pětadvacetkrát. Rozhodnutí a informace, které padnou v Ostravě, mohu bezprostředně přednést radě a zastupitelstvu našeho města a můžeme přijmout na základě těchto informací patřičná opatření nebo strategická rozhodnutí. Už v minulém období jsem pracoval jako člen investiční komise rady kraje a byl jsem zároveň náhradník - člen zastupitelstva kraje, takže v tom směru nejsem žádným nováčkem a vím, co tato práce obnáší.

Zmínil jste se, že jednou z vašich priorit je podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže. Jak lze tuto prioritu chápat? Zvláště v době, kdy se například ruší kino a občané vnímají fakt, že převážná většina prostředků jde zejména do sportu a kultura v našem městě již delší dobu stagnuje?

Chtěl bych říci, že promítání filmů v městském kině bylo zastaveno z důvodu rapidního poklesu zájmu diváků, čímž se tato činnost stala značně nerentabilní. O tomto kroku rozhodlo po pečlivém uvážení všech argumentů zastupitelstvo. Nechtěl bych se opakovat, tato problematika byla podrobně popsána a vysvětlena starostou města v RH 18/2008. Co se týká finančních

prostředků na sport a kulturu, má město zastupitelstvem schválený tzv. Integrovaný dokument, ve kterém jsou zapracovány investice jak z oblasti kultury, tak z oblasti sportu. Vzhledem k tomu, že zatím se podařilo získat větší podíl dotací pro oblast sportu a volnočasových aktivit, nemohu souhlasit s názorem, že kultura stagnuje. Nyní je připraven projekt na generální rekonstrukci SVČ. Věřím, že zrekonstruovaný objekt dále zvýší úroveň kultury v našem městě. Podpora kultury je ovšem závislá na finančních prostředcích možných z rozpočtu města. Proto se budu snažit získat některý dotační titul. Město vynakládá na řadu kulturních akcí nemalé finanční prostředky. Je to ale i o tom, že na řadu kulturních projektů je možné získat dotace z různých programů a to je parketa pro celou kulturní veřejnost. Mohu například vzpomenout připravovaný společný projekt „výstava dinosaurů“ našeho muzea s partnerským městem Ozimek, který je přihlášen na získání dotace.

V našem městě probíhá řada kulturních a společenských akcí. Například představení dvou divadelních souborů Mahen a Pravidadlo, tematicky zaměřené akce v ZUŠ (vloni Afrika, letos Asie), byla odehrána řada koncertů v jazzovém klubu při SVČ, v kapli V Lipkách koncertoval Spirituál kvintet a Oldřich Janota, probíhají tradiční kulturní akce jako Pódiové skladby, Revival Fest, Battle Kings, Memorál Jana Suka, Indiana Jones, Skatastrofa, Dřevařské a lesnické dny, o Vánocích to bude tradiční rockový koncert Bigbeatové Vánoce a po Novém roce zase přijdou na řadu plesy. Nelze nevyzvednout také výstavy, které se celoročně konají ve všech třech galeriích ve městě, a to v muzeu, v knihovně a gymnáziu.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem voličům, kteří dali svůj hlas a zároveň mě podpořili svými přednostními hlasy v tom, že se jako krajský zastupitel budu snažit pro Rýmařovsko udělat maximum. Chtěl bych také poděkovat celému volebnímu týmu a členům naší organizace ČSSD, kteří mi pomáhali realizovat celou volební kampaň až do vítězného konce.

Děkuji za rozhovor.

JiKo

Jak město plní svůj plán investic a jak je úspěšné v čerpání dotací z EU a státního rozpočtu

Zastupitelé města přijali na počátku volebního období plán investic – Integrovaný dokument města (ID). Jde o výčet požadavků zastupitelů na realizaci záměrů prakticky ve všech aspektech života města – bydlení, školství, životním prostředí, volnočasových aktivitách atd. Tento plán a kontrola plnění je všem občanům trvale k nahlédnutí na webových stránkách města v rubrice Informace města - Integrovaný dokument. Dokument zahrnuje aktuálně 67 investičních záměrů. Z toho je 11 záměrů připraveno k podání žádosti o dotaci. Žádosti město zasílá podle toho, jak je vyhlášena výzva z příslušného dotačního titulu. Dalších 14 záměrů je právě v realizaci anebo brzy bude, protože jsme na ně obdrželi příslib dotace.

Mezi ty nejnovější patří např. výstavba cyklostezky Janovice – Stará Ves vedle silnice I/11 – dotace je 13,524 mil. Kč, dále oprava sportovišť ZŠ na Jelínkově ulici (oprava tělocvičny a venkovního sportoviště) – dotace je 3,694 mil. Kč, rekonstrukce budovy dílen u ZŠ na Školním náměstí – dotace je 5,866 mil. Kč. Pokračuje rekonstrukce fasád a výměna oken především školských zařízení - ZŠ Jelínkova, ZŠ 1. máje, MŠ Jelínkova, MŠ 1. máje, MŠ Revoluční 30, výstavba vodovodů v Ondřejově, Edrovicích a Janovicích, výstavba inženýrských sítí pro 14 rodinných domků na Opavské ulici ve směru na Harrachov, rekonstrukce parkových ploch v Janovicích a další.

O tom, že je město v žádostech o dotace velmi úspěšné, svědčí skutečnost, že za poslední rok čerpalo nebo obdrželo příslib na dotace z evropských a národních fondů ve výši 90,306 mil. Kč. K tomu přispívá vlastními prostředky ve výši 38,732 mil. Kč, a tak se ve městě aktuálně realizují investice v celkové částce více než 129 mil. Kč. Město bylo mimořádně úspěšné i při plánované výstavbě bytů. V letošním roce město ukončilo výstavbu 49 bytů, tj. celkový záměr na volební období. Zastupitelé v tomto volebním období již neplánují výstavbu dalších bytů a zaměřují pozornost a finanční prostředky na další potřebné investice.

Snad nejdůležitější a neočekávanější investice – rekonstrukce nám. Míru, revitalizace sídliště Dukelská (zde ovšem práce již začaly i bez přijetí dotace), výstavba rekreačního areálu v zahradě Hedvy a rekonstrukce SVČ – jsou před vyhlášením výzev z regionálního operačního programu (ROP) a o tom, zda byly žádosti úspěšné, se dozvíme přibližně do 6 – 9 měsíců. Jde o stavby v celkovém rozsahu přibližně 200 mil. Kč a bez dotace by si město jejich uskutečnění nemohlo dovolit.

Město má na odborech školství a životního prostředí a regionálního rozvoje velmi zkušený tým pracovníků, kteří podle rozhodnutí zastupitelů a stanovených priorit projekčně připravují další a další investice tak, aby město co nejvíce využilo současného příznivého období pro čerpá-

ní peněz z Evropské unie. Nic z cyklu (schválení záměru, projekční příprava a podání žádosti o dotaci) není ponecháno náhodě. Myslím, že jsme mezi městy a obcemi v této věci stále mezi předními, proto nás také velmi mrzelo podstatné zpoždění čerpání peněz z evropských fondů. Náš velký náskok v přípravě projektů a žádostí totiž postupně ztrácíme a narůstá nám nepřijemná konkurence.

Město Rýmařov tento systém přípravy projektů pomohlo přenést i na okolní obce ve Sdružení obcí Rýmařovska a v místní akční skupině (program Leader +). Tyto obce nemají vlastní týmy a hromadnou přípravu projektů

a složitých žádostí nemohou starostově plně zvládat. V současné době město poskytuje potřebné zázemí dvěma manažerům, kteří pomáhají připravovat projekty i dalším obcím. Cílem je, aby nejen samotné město, ale i celý region využil dnešních šancí na získání evropských peněz pro svůj rozvoj. O tom, jak se celý záměr daří, vypovídá i tabulka, která dokumentuje čerpání dotací v obcích regionu za období 10/2007 – 10/2008. Podobně vysoká aktivita v přípravě projektů a žádostí o dotace a jejich úspěšnost, jakou má naše město a region Rýmařovska, není v naší republice zdaleka běžná.

Ing. Petr Klouda, starosta města

Tabulka finančního objemu dotací jednotlivých členů Sdružení obcí Rýmařovska (SOR)

Obec	Dotace v Kč	Vlastní zdroje v Kč	Celkové výdaje v Kč
Břidličná	14 822 429	1 451 129	16 273 558
Dětřichov	4 339 741	2 717 564	7 057 305
Dolní Moravice	4 140 749	1 389 197	5 529 946
Horní Město	25 941 970	3 598 634	29 540 604
Jiříkov	520 226	57 803	578 029
Lomnice	6 296 000	2 671 000	8 967 000
Malá Morávka	2 071 400	493 800	2 565 200
Malá Štáhle	3 474 720	386 080	3 860 800
Ryžoviště	4 012 625	750 131	4 762 756
Stará Ves	164 590	164 590	329 180
Tvrdkov	4 108 208	475 311	4 583 519
Václavov	785 000	908 229	1 693 229
Velká Štáhle	1 384 000	278 000	1 662 000
SOR	1 173 728	672 784	1 846 512
Celkem SOR	73 235 386	16 014 252	89 249 638
Rýmařov	90 306 472	38 732 314	129 038 786

Historie a současnost na fotografiích Bohumila Švédy

1. etapa stavby domů na Hornoměstské ulici, 1966

Sídliště na Hornoměstské ulici, 2008

Město plánuje zvýšení počtu parkovacích míst

V pondělí 20. října se konalo řádné zasedání rady města. Radní na něm přijali celkem sto sedm usnesení, z nichž sedmnáct mělo charakter doporučení pro jednání zastupitelstva. Na programu jednání rady byla zpráva o požární ochraně, stav vymáhání pokut a pohledávek, aktualizace cen pro prodej nemovitostí, výše nájemného z pozemků a nebytových prostor města, majetkové a bytové záležitosti.

Zpráva o požární ochraně mimo jiné uvádí, že šestnáctičlenná jednotka sboru dobrovolných hasičů byla ve sledovaném období přivolána celkem k osmnácti zásahům; zásahové družstvo vyjelo čtrnáctkrát k požárům, dvakrát zasahovalo při větrných smrštích, jednou se jednalo o technickou pomoc a jednou o planý poplach. Jednotka absolvovala dále školení a výcvik pro řešení různých krizových situací. V letošním roce doplnil zřizovatel město Rýmařov výstroj a vybavení k bezpečnosti jednotky. Město Rýmařov také získalo od státu dotaci 1 mil. korun na

celkovou rekonstrukci hasičského vozidla, zbývající část 850 tisíc korun na pokrytí opravy uhradí z vlastních prostředků. Tuto dotaci v našem kraji získalo ještě město Studénka. Do konce roku obdrží jednotka čtyři nové dýchací přístroje.

Zpráva o stavu vymáhání pokut, pohledávek a poplatků ke konci září 2008 se zabývá zejména rozpisem pohledávek a uhrazených částek dlužníků. Mimo jiné se v ní hovoří o tom, že do 30. září bylo v oblasti vymáhání pokut a ostatních pohledávek vydáno finančním odborem 77 exekučních příkazů na mzdu, důchody a účty vedené u bank dlužníkům, kteří po výzvě v náhradní lhůtě nezaplátili pokutu a nebyla možná dohoda o zaplacení. Exekuční náklady pro poplatníka činí 2 % z dlužné částky, nejméně však 200 Kč. Finanční odbor vychází vstříc dlužníkům, kteří podají žádost o splátky z důvodu špatné finanční situace, a povoluje splácet pohledávku pravidelnými měsíčními splátkami. K 30. září

dosáhly nedoplatky za místní poplatky za odpady celkové výše 1 mil. 848 972 Kč u trvale bydlících občanů, do 7. října již bylo uhrazeno 77 448 Kč. Značnou část dluhu tvoří poplatek 250 Kč za 2. pololetí 2008 nebo poplatek 500 Kč za celý rok 2008 a ve většině případů bývají tyto pohledávky do konce roku uhrazeny.

Rada města schválila stanovení vyvolávací částky smluvního nájemného na rok 2009 na 34 Kč za m² u standardního bytu, dále schválila stanovení sazby nájemného pro byty pronajímané občanům evidovaným v pořadníku na byty na rok 2009 na částku 24 Kč/ m² u standardního bytu a 21,62 Kč/ m² u bytu se sníženou kvalitou. Radní schválili úpravu Pravidel pro pronajímání nemovitého majetku města (základní sazby pronájmu), a to s účinností od 1. ledna 2009. (Pozn. redakce: Podrobný přehled sazeb pronájmu přineseme v příštím vydání.)

Rada města vzala na vědomí plán výstavby parkovacích míst osob-

ních a nákladních automobilů v Rýmařově na základě návrhu komise dopravy a silničního hospodářství a uložila odboru životního prostředí a regionálního rozvoje stanovit pořadí důležitosti a zakomponovat jej do plánu oprav komunikací na rok 2009. Podle návrhu odboru dopravy a silničního hospodářství by měl celkový počet odstavných stání v Rýmařově a jeho místních částech vzrůst na cca 1685 stání, a to buď rozšířením stávajících parkovacích ploch nebo vybudováním nových parkovišť (ve dvou případech je zpracován záměr výstavby), dále existuje návrh na zřízení nových parkovacích ploch, které nejsou řešeny územněplánovací dokumentací (parkoviště u Lípy Komenského, rozšíření parkoviště u SVČ, na ulici Rudé armády, na Žižkově ulici pod nádražím, na Revoluční ulici (u restaurace Na Statku) a záchytné parkoviště nákladních aut v průmyslové zóně.

Celkový úhrn odstavných stání v Rýmařově a místních částech v terénu, v řadových boxových a vestavěných garážích činových domů v současnosti obnáší 1168 míst. V porovnání s celkovým počtem 2234 bytů a stupněm automobilizace 1:2,5 je deficit odstavných stání asi 1066 míst.

Z podkladů MěÚ Rýmařov zpracoval JiKo

Pozvánka na zasedání zastupitelstva

Zastupitelstvo města Rýmařova zve všechny občany na mimořádné zasedání zastupitelstva města, které se koná ve čtvrtek **6. listopadu 2008 v 17 hodin** v sále Střediska volného času na Divadelní ulici v Rýmařově (bývalá Základní umělecká škola).

Program:

1. Prodej parcel pro výstavbu marketu na Okružní ulici v Rýmařově
2. Rozpočet města na rok 2009
3. Různé

Ing. Petr Klouda, starosta města

Zpravodajský servis ve zkratce

Náměstí budou hlídat kamery

V průběhu minulého týdne mohli kolemjdoucí spatřit čilý ruch a výkopové práce u rýmařovské radnice. Odborná firma zde pokládala kabel pro připojení bezpečnostních kamer, které budou hlídat rýmařovské náměstí. Tímto krokem chce město monitorovat trestnou činnost (výtržnictví, krádeže, přestupky, nedodržování placeného parkování apod.). Kabel je připojen na optický kabel, jenž propojuje stávající počítačovou síť. Kamery budou napojeny na ovládací pulty Městské policie Rýmařov a Obvodního oddělení Policie České republiky.

První kamera bude umístěna nad květinářstvím na náměstí Míru a druhá kamera nad květinářstvím na Radniční ulici. Kamery jsou odolné proti povětrnostním vlivům, mechanickému poškození apod. a mají funkci takzvaného rozostření – chrání soukromí osob při detailním snímání v souvislosti se zákonem o ochraně osobních dat. Celková investice dosáhne 745 tisíc korun, přitom 20 % zaplatí město a zbytek pokryje dotace z ministerstva vnitra. Projekt by měl být dokončen do konce letošního roku.

JiKo

Poděkování

Dobrý den, vzhledem k tomu, že se mně nepodařilo doposud zjistit totožnost osoby, která 18. října 2008 našla moji peněženku s osobními doklady, chtěl bych prostřednictvím Rýmařovského horizontu poděkovat tomuto neznámému nálezci. Ještě dříve, než jsem ztrátu zaregistroval, dotýčný ji stačil odevzdat mé manželce. Protože vím, že takové jednání není v dnešní době samozřejmostí, o to více si ho vážím. Ještě jednou moc děkuji.

Ing. Jiří Furik, Rýmařov

V Rýmařově zasedal parlament Euroregionu Praděd

Euroregion Praděd je dobrovolné sdružení českých a polských spolků a svazků měst a obcí, které se nacházejí na území okresů Bruntál a Jeseník v České republice a na

území Opolského Slezska (vojvodství Opole) v Polské republice, byl pojmenován po nejvyšší hoře Jeseníků – Pradědu. Na české straně se do euroregionu začlenilo 60 obcí z Jesenicka, Bruntálska, Osoblažska, Rýmařovska a okolí Vrbna pod Pradědem, přičemž sídelním městem české části euroregionu se stalo město Bruntál. Za účelem zintenzivnění spolupráce polské části euroregionu bylo 7. ledna 2000 založeno Sdružení polských obcí Euroregionu Praděd, které sdružuje obce Biała, Głogówek, Glucholazy, Korfántów, Krapkowice, Lubrza, Łambinowice, Nysa, Olszanka, Paczków, Pakosławice, Prószków, Prudnik, Strzeleczyki, Walce a Zdzięszowice.

Završením několikaletých snah orgánů samosprávy a vojvodství a upevněním již několik let formálně trvající vzájemné spolupráce samospráv, škol, kulturních středisek, sportovních klubů a jiných společenských organizací bylo podepsání Rámcové dohody o vzniku česko-polského euroregionu pod názvem Euroregion Praděd 2. července 1997 v Jeseníku. V současné době sdružuje euroregion 74 obcí na straně české a 36 obcí na straně polské.

V pátek 24. října se v koncertním sále rýmařovské ZUŠ konalo jedno z pravidelných zasedání parlamentu Euroregionu Praděd (ERP). Na zasedání byli přítomni zástupci měst a obcí na české i polské straně a předmětem jednání byla přednáška na téma propagace Fondu mikroprojektů Praděd a cestovního ruchu Euroregionu Praděd. Fond mikroprojektů je samostatnou oblastí podpory v rámci Priority III a pokračováním současného Fondu mikroprojektů programu Interreg IIIA. Tento fond je nástrojem pro realizaci neinvestičních a malých investičních projektů s finanční podporou ze strany EU v rozmezí 2 až 30 tisíc eur při maximálních celkových nákladech projektu 60 tisíc eur. Funkci správců fondu vykonávají stejně jako v programu Interreg IIIA euroregiony.

Zasedání vedl starosta města Jeseníku a předseda ERP Petr Procházka, který stejně jako starosta hostitelského města Rýmařova Petr Klouda krátce přivítal všechny delegáty. O projektech na české straně informoval přítomné ředitel ERP Zdeněk Jarmar a o projektech na polské straně referoval v rozsáhlém příspěvku starosta polského měs-

ta Prudniku a předseda Euroregionu Pradžiad Radosław Rozskowski.

Zdeněk Jarmar uvedl, že Fond mikroprojektů Praděd tvoří součást programu realizovaného na celém česko-polskému příhraničí a bylo mu přiděleno 20 % finančních prostředků celého programu. Fond podléhá pravidlům, která jsou obsahem společné regionální dokumentace Euroregionálního řídicího výboru (ERV). Prostředky z projektu lze použít na podporu mikroprojektů a místo jejich realizace není omezeno územím podpory programu, musí však mít pro podporované území jasný přínos a musí mít způsobilost výdajů na přípravu před registrací mikroprojektu a povinnost konečného uživatele zajistit plné financování realizace mikroprojektu. Na celé období (2007-2013) jsou pro žadatele z ERP k dispozici pro českou stranu 3 mil. 727 250

eur a pro polskou stranu 4 mil. 250 000 eur. Po dohodě s polským partnerem byl fond v Euroregionu Praděd vyhlášen 14. dubna a termín pro odevzdání žádostí byl stanoven na 7. května 2008, z technických důvodů byl však prodloužen do 12. května 2008. Z celkem 34 žádostí z české strany bylo

k financování schváleno 29 projektů a celková alokovaná částka představuje 350 690 eur. Polská část euroregionu představila 24 žádostí, ze kterých bylo schváleno 21 projektů, a alokovaná částka představuje 520 850 eur. Druhé zasedání Euroregionálního řídicího výboru proběhne 21. listopadu, zřejmě v polském městě Byczyna. Ředitel Euroregionu Praděd Zdeněk Jarmar dále konstatoval, že zájemci o zapojení do tohoto dotačního titulu naleznou všechny potřebné informace pro zpracování a podání žádostí na webových stránkách www.europraded.cz nebo www.europradzad.pl.

S dalším příspěvkem na zasedání parlamentu Euroregionu Praděd vystoupila Lenka Bednaříková, která zastupovala informační centrum ve Vrbně pod Pradědem a Karlově Studánce, aby podala přítomným informaci o vývoji a možnostech cestovního ruchu z pohledu informačního centra. Shrnula možnosti, jaké turisté v lokalitě Jeseníků mají, která jsou nejhojněji navštěvovaná místa našeho regionu a zároveň jakým způsobem mohou informační centra nabídnout propagaci těchto míst. Podle Lenky Bednaříkové není návštěvník vždy informován podle toho, kolik propagačního materiálu si odnáší, ale především dle toho, jak konkrétní jsou jeho dotazy. A právě díky infocentřům a ochotným pracovníkům v nich si potřebné dokáží vzájemně předat.

Delegáti v závěru jednání jednomyslně schválili usnesení, ve kterém důrazně žádají řídicí orgány, aby se urychlil proces financování mikroprojektů na léta 2008-2013.

JiKo

Vyměňte si včas občanský průkaz

Výměna občanských průkazů je bezplatná.

Končí platnost občanských průkazů bez strojově čitelných údajů vydaných do 31. prosince 2003.

Upozorňujeme, že nejpozději dnem 31. prosince 2008 skončí platnost občanských průkazů bez strojově čitelných údajů vydaných do 31. prosince 2003. Konec platnosti se vztahuje i na občanské průkazy s vyznačenou platností „bez omezení“, s výjimkou občanských průkazů občanů narozených před 1. lednem 1936.

Z podkladů Ministerstva vnitra

Podzimní mobilní svoz nebezpečného a objemného odpadu

Městské služby Rýmařov, s. r. o., oznamují: podle obecně závazné vyhlášky města Rýmařova č. 09/2005 bude pro místní části města Rýmařova a město Rýmařov proveden mobilní svoz nebezpečného a objemného odpadu. Pro místní části byl určen termín svozu 1. listopadu. Pro město Rýmařov bude mobilní sběr prováděn ve dvou etapách podle ulic 8. a 15. listopadu od 8 hodin.

I. etapa

ulice: Pivovarská, Strálecká, Havlíčkova, Národní, Radniční, Jungmannova, Máchova, Mlýnská, Komenského, Husova, nám. Míru, Školní nám., Příkopy, Rudé armády,

Opavská (po ulici U Lomu), U Potoka, Žižkova, Dukelská, Úvoz, tř. Hrdinů, Tomáše Matějky, Lipová, Okružní (po Dům zdraví), Nádražní, Na Stráni, Pod Svahem, Zahradní, Marxova, Na Vyhliďce

II. etapa

ulice: nám. Svobody, K. Čapka, Divadelní, Bartáková, Jeseníká, U Lomu, U Rybníka, Opavská (od Leny), Pivovarská, 1. máje, Sadová, J. Sedláka, Palackého, Jelínkova, Sokolovská, J. Fučíka, Nerudova, Hornoměstská, Lidická, Větrná

Nebezpečným odpadem se rozumí staré léky, autobaterie, monočlánky, zbytky ředidel, barev, lepidel a rozpouštědel, motorové oleje, absorbční činidla a jiné filtrační materiály, olejové filtry, zářivky, teploměry a jiné předměty s obsahem rtuti, chladicí zařízení obsahující freony, fotochemikálie.

Občané, kteří se chtějí zbavit nebezpečných odpadů, předají je osobně pracovníkům Městských služeb Rýmařov, s. r. o., kteří mobilní svoz provádějí. Tekuté nebezpečné odpady nebudou odebírány, tyto lze uložit pouze v recyklačním dvoře.

Objemným odpadem se pro tyto účely rozu-

mí takový komunální odpad, který nelze pro jeho rozměry uložit do sběrných nádob na zbytkový komunální odpad. Jedná se především o vysloužilý nábytek a jeho části, staré koberce, linolea, televize, pračky, kamna, bojler, pneumatiky apod.

Druhotné suroviny lze ukládat do kontejnerových hnízd nebo na recyklačním dvoře, směsný komunální odpad do popelnic nebo kontejnerů k tomu určených.

Zároveň upozorňujeme, že součástí separačního systému města Rýmařov je recyklační dvůr na Palackého ulici. Ve svozových dnech bude otevřen od 8.00 do 13.00.

Otevírací doba recyklačního dvora:

Po, St, Pá	12.00 - 18.00
Út, Čt, So	8.00 - 13.00

UPOZORNĚNÍ PRO OBČANY!

Dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, je za nepovolené ukládání odpadů před recyklačním dvořem i na jiných místech možno dle ustanovení § 47 odst. 1 písm. h) uložit pokutu do výše 50 000 Kč.

Městské služby Rýmařov

Jedna paní povídala ...

V této rubrice reagujeme na podněty občanů a zabýváme se i citlivými tématy, jež se stávají náplní hovorů na ulici či v hospodě a jsou podle svých mluvčích nedostatečně řešeny. Rubrika by měla sloužit tomu, aby byly problémy občanů, které nejsou doceněny, znovu otevřeny.

Nebudeme se bránit ani anonymním podnětům, ovšem za dodržení jistých pravidel. Budeme pracovat pouze s anonymy, které budou slušné, neurážející, nevládní, nebudou porušovat tiskový zákon

a budou v souladu se ctí, morálkou a důstojností.

Čtenářské příspěvky budeme postupně zpracovávat a řešit s příslušnými kompetentními a pověřenými osobami, zejména se starostou města. Příspěvky mohou být redakci zasílány prostřednictvím e-mailu: rymhor@seznam.cz nebo na adresu redakce Okružní 10, 795 01 Rýmařov, případně mohou být vhozeny do schránky redakce u vchodu do Střediska volného času.

Další příspěvek v naší rubrice má název:

Proč město neschválilo Lidl?

Jsem znechucen článkem o jednání zastupitelů 25. 9. 2008, a to tím, jak vystupují proti postavení prodejny Lidl. Co vadí těmto zastupitelům? Vždyť město by to nic nestálo, ba naopak. Když se nebude stavět, bude se platit pokuta. Město má peníze nazbyt? V Rýmařovském horizontu číslo 16-2008 bylo starostou řečeno, že Lidl bude a byl tam uveden i termín otevření: To si starosta jen tak plácá? Jak ho znám, tak to snad ne! Zastupitelé, kteří jsou v článku RH 17-2008 jmenováni, mají auta, a není pro ně problém si kamkoliv zajet nakoupit a pro jejich manželky rovněž. V Rýmařově žije ale více lidí, kteří tuto možnost nemají a na tyto, vážení volení zastupitelé, asi nemyslíte (jen před volbami). Já jsem také nespokojen, že zde není Tesco, protože má všechno, ale Lidl mi nevadí a jsem pro. Bylo by tu

aspoň něco, co by sloužilo lidem - jak se vyjádřil zastupitel František Ziegler. Pan Vepřek, který pěšky nechodí, ale pokud by chtěl, tak si může zajít do parku u „Stalina“ nebo pod Jednotu, bude-li mít dost odvahy, tak do Flemdy. Musí dávat ale pozor, aby se nepíchli o nějakou pohozenou stříkačku. Proto nemusí být další „park“ u vajíčkárný. V prostoru, kde by měl Lidl stát, a pokud tam stát nebude, pokud zastupitelstvo nezmění svůj názor, se budou dále venčit psi s pohledem na nádherné trosky vajíčkárný! Proč mají lidé z konce města kolem nádraží chodit nakupovat tak daleko na náměstí nebo do Penny? Poloha je ideální pro obchod. Nebo je v zamítnutí něco jiného?

Jindřich Pouлік

odpověď

Situace se od zasedání zastupitelstva města, které rozhodlo o tom, že pozemek pro stavbu marketu řetězce Lidl město neprodá, dále vyvíjela. Proběhlo jednání s developerskou firmou Lewerenz Development, s. r. o., jehož cílem bylo najít další cestu v řešení problému. Společnost nám předložila celkem čtyři návrhy na řešení. První návrh doporučoval a vysvětloval snahu o výstavbu marketu obchodního řetězce Lidl – tj. výstavbu prodejny podle původních požadavků zastupitelstva města a zároveň splňující podmínky Národního památkového ústavu. Prodejní plocha je v tomto případě 850 m², samostatné řeznictví a pekárna. Druhý návrh umožňuje výstavbu marketu řetězce Tesco v menší verzi s prodejní plochou 660 m². Součástí návrhu je ovšem požadavek

na podstatné snížení kupní ceny pozemku, jeho výměry a posunutí zahájení výstavby po schvalovacích procesech a zřejmě i po nutném obnovení výběrového řízení na prodej ploch ze strany města v důsledku změny ceny. Poslední dva návrhy byly vlastně varianty úmyslu vrátit městu pozemek, prodat městu vypracovanou dokumentaci a od stavby marketu upustit. Rada města dne 20. 10. 2008 záležitost projednala a svým usnesením č. 2105/34/08 doporučila zastupitelům poměrem hlasů 5:1 (jeden člen rady nebyl přítomen) schválit na mimořádném zasedání zastupitelstva města dne 6. 11. 2008 variantu č. 1. Konečné rozhodnutí o marketu tedy zastupitelé přijmou 6. 11. 2008.

Ing. Petr Klouda, starosta města

Štafeta

Znamé osobnosti se ptají známých či něčím pozoruhodných osobností na to, co je zajímavá a co by mohlo zajímat i čtenáře. Společně s otázkami předávají pomyslný štafetový kolík, který zavazuje dotazovanou osobnost oslovit s podobnými či úplně jinými otázkami dalšího zajímavého člověka.

Monika Holíčková se ptá Kamily Hýžové

Proč jsem si ji vybrala:

Výtvarnici, učitelku a svoji kamarádku Kamilu Hýžovou jsem si vybrala, protože ji znám ze všech lidí na Rýmařovsku nejdéle. Seděly jsme spolu v jedné lavici na gymplu v Olomouci. Je mou „starou známou“ v „novém neznámém“ Rýmařově.

Kamčo, narodila ses v Olomouci, chodila tam na střední i vysokou školu, dalo by se čekat, že tam zůstaneš... Proč sis jako svoje další bydliště zvolila právě Rýmařov?

To byla náhoda, měla jsem podané žádosti o práci od Brna až po Jeseník. Trochu v tom hrálo roli to, že jsem to tu znala díky chalupě, kterou máme 7 km od Rýmařova.

Po čem se ti v Rýmařově stýská a co tu naopak oceňuješ?

Chybí mi tu určitě soukromí. My jsme o svých učitelích na olomouckém gymnáziu nevěděli nic, kdežto tady se o nás ví téměř

vše. Oceňuji, že je zde blízko do přírody, na výlety, na běžky a obchody a úřady jsou na malé ploše a vše se dá rychle vyřídit.

Které místo na Rýmařovsku máš ráda, kam se ráda vracíš?

Mám ráda janovický zámek a kapli v Lipkách, křížovou cestu v Rudě nebo třeba Hutov, opuštěnou vesnici nedaleko Jiřikova. No a u vás na Sovinci je taky moc pěkně:-).

Lidé, kteří se zajímají o kulturní dění na Rýmařovsku, určitě zaznamenali každoroční kulturní akce v kostele v Albrechticích u Rýmařova, které organizuješ. Jak ses k tomu dostala? Jaké jsou plány do budoucnosti?

Psala jsem o kostele diplomku, chodila jsem do něj fotit a hlavně malovat a zdál se mi prázdný a opuštěný. Chtěla jsem do něj aspoň na chvíli vrátit lidi, a tak vznikla pásma kostelní. Po 40 letech se do kostela vrátila bohoslužba, zpěv, lidi... A chceme v tom pokračovat, účast je čím dál větší.

Co tvoje vlastní výtvarná činnost? Máš na ni při své práci učitelky čas?

Bohužel moc ne, pokud nemám konkrétní termín výstavy, říkám si pořád, že s malováním začnu zítra a zase zítra. V poslední době se dostanu k malování, jen když vyjedu se studenty na plenér. Ale na prosinec chystáme v muzeu malé výtvarné překvapení, do kterého se snad i sama zapojím.

Jakými tématy se ráda zabýváš? Na čem pracuješ nyní?

Dřív jsem malovala víc abstraktně, teď je to spíš krajina, možná je to vliv prostředí, ve kterém žiju. Nedávno jsem stěhovala všechny své práce za posledních deset let z Olo-

mouce na chalupu a napadlo mě při pohledu na ty hromady výkresů, že rozstřihám, slepím a přemaluju staré práce, tak uvidím, co z toho bude.

V červnu jsi dostala od maturantů psa. Co očekáváš letos?

A před třemi roky kočku... Loni mi chtěli dát ovečku, ale ta se mi do garsonky už nevejde.

Ráda cestuješ. Navázala jsi v cizině někdy přátelství, které pokračovalo i po návratu domů?

Na Sibiři jsem potkala kluka, se kterým si občas píšu. Je to zajímavé srovnání, když píše, že cesta ze školy mu trvá dva dny nebo že ráno je -50 stupňů a auto rozmrazuje hodinu...

Ač mi to někdy v zimě nepříjde, tak „zlaté“ Jeseníky...

Příště: Kamila Hýžová se bude ptát učitele Vladimíra Stanzela.

Zdravotnictví

Podhorská nemocnice otevřela gastroenterologickou ambulanci

Gastroenterologickou ambulanci na pracovišti v Rýmařově otevřela v úterý 21. října Podhorská nemocnice, člen skupiny Agel. Ambulance, která byla před rokem a půl uzavřena kvůli nedostatku lékařů, bude sloužit pacientům dva dny v týdnu, a to v úterý a pátek od 7 do 14 hodin.

„Zájem pacientů o gastroenterologická vyšetření je značný, protože rakovina tlustého střeva je v České republice časté onemocnění. Naším cílem je provést co nejvíce screeningových vyšetření, aby byla tato choroba u pacientů co nejdříve podchytena,“ říká MUDr. Marián Olejník, MBA, ředitel Podhorské nemocnice, s tím, že v ambulanci budou prováděna gastroscopická a ko-

lonoskopická vyšetření. Lékaři budou rovněž řešit metabolické problémy, které se týkají trávicího traktu. Ambulance bude vybavena špičkovým vybavením.

K vyšetření v ambulanci je vhodné mít doporučení praktického

lékaře či chirurga. Pacienti však mohou přijít i bez doporučení. Ambulance se nachází v pavilonu interního oddělení v Rýmařově.

S rakovinou tlustého střeva a konečníku, která patří mezi hlavní příčiny úmrtí v České republice, začala bojovat také Zdravotní pojišťovna Agel. Od 1. srpna spustila jako první v České republice preventivní program kolonoskopického screening, který má za cíl zvýšit šance pacientů na přežití rakoviny tlustého střeva a konečníku. Všichni bezpříznakoví pojištěnci ZP Agel starší 55 let mohou vyšetření zdarma podstoupit ve Vítkovické nemocni-

ci, Nemocnici Podlesí v Trinci a v Nemocnici Valašské Meziříčí.

*Ing. Tomáš Želazko,
mluvčí holdingu Agel*

Školství

Environmentální výchova na Gymnáziu Rýmařov

Gymnázium Rýmařov podporuje veškeré aktivity a činnosti směřující k rozvoji environmentálního vzdělávání a výchovy žáků jak v rámci výchovně-vzdělávacího procesu, tak i v rámci využití volného času žáků. Environmentální výchova,

Foto: Gymnázium Rýmařov

vzdělávání a osvěta je součástí výchovy a vzdělání na naší škole. Snažíme se, aby naši žáci porozuměli nutnosti společného řešení ekologických, ekonomických a sociálních problémů společnosti. Do vyučování jsou zařazovány dlouhodobé i krátkodobé projekty.

Gymnázium Rýmařov se začátkem školního roku 2007/2008 zapojilo do mezinárodního projektu Ekoškola. V rámci tohoto pro-

jektu se studenti zabývají tématy, jako je voda, životní prostředí, odpad, energie, a přemýšlí, jak řešit případné ekologické problémy či je alespoň trochu zlepšit.

Naše škola v roce 2007 získala dotaci z rozvojového programu MŠMT Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty za projekt Výzkum kvality vody a výtvarné zpracování odpadních materiálů v Ekogymnáziu Rýmařov.

Ve stejném roce také získala naše škola referenční list Ekologická škola Moravskoslezského kraje za mimořádné aktivity v oblasti životního prostředí.

Je těžké udržovat životní prostředí v čistotě, ale ještě těžší je otevřít lidem oči a ukázat, jak je důležité se starat o prostředí, ve kterém žijeme.

Dne 20. 12. 2007 se na gymnáziu konala malá ekokonference, 30. 4. 2008 proběhla 1. veřejná ekokonference za účasti studentů, vyučujících, rodičů a dalších hostů. Na ekokonferenci byly představeny výsledky 28 ekologických projektů. Za celoroční práci získalo 135 studentů referenční listy. Byl také naznačen plán ekologických aktivit do dalších let, během nichž budou některá témata rozpracována, některé aktivity se budou opakovat nebo se určitě najdou ještě jiné zajímavé náměty.

Na základě spolupráce s Univerzitou Palackého v Olomouci v rámci projektu Věda je zábava se škola zapojila do dvou dlouhodobých projektů. S těmito projekty jsme se 16. 5. 2008 účastnili Druhé studentské konference mladých přírodovědců, jejímž pořadatelem je Palackého univerzita v Olomouci. Projekt Zeleň na Rýmařovsku se umístil na druhém místě, projekt Mikrobiologie vody se umístil na místě třetím a za poetický poster studenti získali diplom.

Od začátku školního roku 2008/2009 se studenti znovu zamýšlejí nad svými

ekologickými aktivitami. Mnozí již začali pracovat, znovu chtějí soutěžit např. s Palackého univerzitou v Olomouci.

Studenti budou letos nově odměňováni za své práce ekopenězi, které budou moci na konci roku utratit na ekojarmarku.

Marie Novotná

Gymnázium Rýmařov
pořádá
ve čtvrtek 6. 11. 2008
před tělocvičnou
Sběr starého papíru
V kolik? od 7.00 do 8.00,
od 13.30 do 16.30

Podpořte naše
studenty
a přijďte

Škola dále soutěží ve sběru vršků z PET lahví, sběru hliníku a vybitých baterií. Máte-li doma některé z těchto odpadů, vezměte je s sebou. Děkujeme.

Prima informuje

• Novou formu výuky připravuje SSOŠ Prima, s. r. o., v Rýmařově od 1. září příštího školního roku pro studenty prvních ročníků obou studijních oborů, Cestovního ruchu i Veřejné správy. Studenti prvních ročníků obdrží všichni zdarma notebook, který budou používat v některých předmětech i ve volném čase. Po ukončení studia si jej mohou za zůstatkovou cenu odkoupit.

• Na Domově mládeže na Sokolovské ulici budou v klubovně zřízeny přípojky na internet, aby mohli studenti přístroje zdarma používat i ve volných chvílích.

• Významnou spolupráci se podařilo škole navázat s brněnskou společností Infogold, která buduje hotelový komplex a hotel Avalanche v Dolní Moravici. Studenti školy oboru Cestovní ruch zde budou absolvovat část

povinné praxe, která bude i placena. V rámci dnů otevřených dveří školy bude 13. prosince 2008 žákům 9. tříd a jejich rodičům umožněna prohlídka tohoto komplexu, která bude spojena s občerstvením za účasti vedení školy. Absolventi Primy zde budou mít možnost po ukončení studia získat zaměstnání i byty, které se tu pro zaměstnance stavi.

• Pro oba studijní obory, které škola nabízí, a to Veřejná správa a Cestovní ruch, bude v příštím školním roce otevřen první ročník zkráceného dvouletého studia pro zájemce, kteří mají maturitní zkoušku a nechtějí studovat vysokou školu. Toto studium je výhodné zvláště pro absolventy gymnázií, kteří tak mohou získat některou odbornost.

• Také první ročník dálkového pětiletého studia oboru Veřejná správa bude znovu ote-

vřen pro zájemce, kteří chtějí získat maturitu.

• Podrobné informace dostanou zájemci o jakékoliv studium na tel: 554 211 812, na stránkách školy www.prima.skolniweb.cz nebo přímo při návštěvě školy kdykoliv po dohodě.

Vedení školy SSOŠ Prima, s. r. o.

Dny otevřených dveří
SSOŠ Prima:

22. 11. 2008	8:00 – 11:00
6. 12. 2008	8:00 – 11:00
13. 12. 2008	8:00 – 11:00
17. 1. 2009	8:00 – 11:00

Japonsko: exotická každodennost

V pořadí už osmou výstavu fotografií Jindřicha Štreita zahájilo v úterý 14. října Gymnázium Rýmařov v prostorách své minigalerie. Název výstavy zní Japonsko – Lidé z Akagi a známý fotograf se v ní vrací ke svému slavnému cyklu z poloviny 90. let.

Knihla Štreitových fotografií pod názvem Japonsko – Lidé z Akagi vyšla už v roce 1996, snímky, které její autor nyní vystavil na gymnáziu, byste v ní však hledali

stěží. Japonské téma je tu zobrazeno nově, nejen v mezích života na japonském venkově, ale z mnoha nových úhlů. Výrazným tématem, které se prosazuje v kolekci čtrnácti vybraných snímků (další fotografie cyklu se při vernisáži promítaly na plátno), jsou děti – hrající si doma, cvičící na hřišti, vracející se ze školy. Druhou část výstavy tvoří fotografie, na nichž se civilně a přitom velmi intimně odhaluje každodenní

život Japonců, charakterizovaný všudypřítomným kontrastem mezi prastarou tradicí a moderní civilizací s jejími technickými vymoženostmi.

Výstavu Štreitových fotografií doplňují výtvarné práce žáků gymnázia a ZUŠ, kteří se autoremými snímky s japonskou tematikou inspirovali v loňském projektu Asie. Žáci Šárky Lupečkové Michaela Kratochvílová, Michaela Bartoňová, Veronika Ryšavá, Ladislav Baďura, Filip Grulich, Lucie Ryšavá, Alexandra Šrutková a Marek Kouřil kolorovali a jinak upravovali vybrané snímky do podoby osobitých koláží, jimiž vyjádřili svou vlastní představu o Japonsku.

Vernisáž obou výstav probíhala ve zvláštní atmosféře. S autentickou orientální výzdobou, za doprovodu japonské hudby a také se zajímavými hosty. Kromě náměstkyně hejtmana Jaroslavy Wenigerové a zástupců města Petra Kloudy a Jaroslava Kaly přijali pozvání na vernisáž

i výtvarnice a fotografka Mima Akasaki, stážistka z Japonska, a Robin Šóen Heřman z Česko-japonské společnosti, který strávil několik let v japonském klášteře a na vernisáž se dostavil v originálním mnišském oděvu. Oba tyto hosté později besedovali se studenty gymnázia o životě v Japonsku a o zvycích a tradicích jeho obyvatel.

Gymnázium Rýmařov uspořádalo vernisáž za přispění několika sponzorů. Vedle města Rýmařova její podpořila Marie Starchoňová a dále Vladimír Erben a Alma Požárová, kteří mimo jiné zapůjčili originální japonské předměty jako součást slavnostní výzdoby.

ZN

Foto: Gymnázium Rýmařov

Za kamarády do Polska

Víkend nových poznání zažili studenti Střední školy, Rýmařov, příspěvkové organizace. Patnáct studentů této školy se zúčastnilo projektu přátelenských měst Ozimku a Rýmařova. Program byl jako vždy nabitý. Studenti se v pátek setkali s místním spolkem lesníků, kteří je uvítali v příjemných prostorách dřevěného muzea, kde je seznámili se svou činností. Poté se studenti přesunuli do základní školy, kde se přivítali s polskými vrstevníky, kteří jim zapůjčili bicykly, a společně se vydali po stopách dinosaurů.

Pravda, ne tak doslova, navštívili paleontologické muzeum v Krasejowie. Po návratu do školy se utkaly dívky v malé kopané. Následně se studenti ubytovali v příjemném prostředí hotelu Wodnik (Vodnář) u Turawských jezer. Po vydatné večeři uspořádali diskotékový večer.

V sobotu ráno se ze studentů na pár hodin stali mladí Rembrandti či Picassové, chcete-li, neboť jejich kolegyně z gymnázia pro ně přichystaly úkol z oboru uměleckého: malování – plastika. Všichni se plni nadšení pustili

Foto: SŠ Rýmařov

do úkolu namalovat akrylovými barvami na plátno obraz na téma dřevo. Výtvary studentů zdobily do 23. 10. 2008 prostory Gymnázia v Ozimku a poté byly převezeny a vystaveny do 5. 11. 2008 v prostorách naší školy na ulici Julia Sedláka 18.

Studenti se rozloučili v odpoledních hodinách a plni nových poznatků a zážitků odcestovali zpět do Rýmařova. Polské kolegyně přivítali studenti Střední

školy Rýmařov ve dnech 24. 10. až 26. 10. a připravili pro ně dny plné gastronomie.

Chtěly bychom touto cestou poděkovat všem našim studentům za skvělou reprezentaci a příjemně strávené chvíle v Ozimku. Také bychom rády poděkovaly panu Josefovi Petrikovi, který byl našim „lodivodem“ a zajistil bezpečnou cestu autobusem.

Miroslava Lounová a Martina Hrbáčková, pedagogové

Historické pozoruhodnosti Rýmařovska

Za méně známými památkami do Edrovice a Janovic

Jesenické domy v Janušově

Naše výlety k zajímavým stavbám rýmařovského regionu a spolu s tím do historie okolních obcí se pomalu chýlí ke konci. Čekají nás už jen dvě zastávky – první v Edrovicích a Janovicích, druhá ve Staré Vsi, kde třileté putování po pozoruhodnostech Rýmařovska zakončíme.

Třebaže dnes existuje pro hustě obydlenou oblast mezi Rýmařovem a Starou Vsí pouze jeden oficiální název Janovice, neleží v těchto místech historicky jednoduše vesnice, nýbrž aglomerace několika postupně vznikajících vsí a kolonií. Do samotných Janovic vedou z Rýmařova dvě přímé cesty; jedna přes Edrovice, druhá přes Janušov, nejpůvodnější část Janovic. S existencí Janovic však souvisí i vznik čtyř malých kolonií – Harrachova, Růžové, Nového Pole a Ferdinandova.

Historický základ celé aglomerace tvoří vesnice Janušov, zvaná též Janoušov, dříve Janov, Janova Ves, německy Jansdorf, Jansdorfe, Ionstorf, Jonsdorf, Johnsorf, latinsky Johnsdorfium (1771). Obecní pečeť z roku 1696 má ve znaku srdce a nápis IONES-DORFF. Osada byla založena pravděpodobně ve 14. století (první písemná zmínka 1398) za markrabího Jana, jehož jméno připomíná. Janušov

Špulkárna Alfreda Zuppingera

byl vždy osadou spíše zemědělskou; rozkládá se v relativně úrodném údolí Podolského potoka, podél důležité dopravní spojnice se Šumperkem. Podle urbáře rabštejnského panství byl Janušov jednou z nejbohatších vsí, skutečný rozkvět jí

kaplička v Edrovicích

však přinesl teprve rozvoj průmyslu v sousedních Janovicích. S těmi se Janušov ve starší literatuře často ztotožňuje, třebaže byly obě obce samostatné až do roku 1960, kdy úředně splynuly. Již v předchozích stoletích byl však jejich život úzce provázán, obyvatelé Janušova docházeli za prací do janovických továren a stavební ruch obou vsí postupně setřel jejich hranice. Před rokem 1869 měly Janušov, Janovice a Edrovice i společnou školu. Janušov byl přifařen k Rýmařovu, i proto zde nenajdeme samostatný kostel či alespoň kapli. Zajímavé stavby Janušova jsou ryze světského charakteru. Patří mezi ně především několik tzv. jesenických domů, z nichž dva jsou zapsány na seznam nemovitých kulturních památek. Dům na Školní ulici s číslem 1 pochází z poloviny 18. století a jeho

základem je roubená přízemní stavba na kamenné podezdívce, sousední zděný dům s číslem 3 je přibližně z druhé poloviny 19. století.

K zajímavým stavbám Janušova patří i stylově ojedinělý pomník padlých z první světové války, stojící u státní silnice č. 11. Bíle omítnutá menší stavba s tmavě hnědými architektonickými prvky nese stopy doznívající secese. Její průčelí zdobí dva věnce, nade dveřmi nápis 1914 – 1918 Den Helden der Heimat (Hrdinům vlasti) a ve štítu vsazený dělostřelecký náboj. Za prosklenými dveřmi lze spatřit tři desky se jmény 74 padlých obyvatel Janušova, Janovic, Nového Pole a Růžové.

Pomník padlých v Janušově

novický zámek. Sám Žerotín ani jeho dědicové však na janovické tvrzi neměli trvalé sídlo. Tím ji neučinili ani jejich nástupci, rod Ederů ze Štiavnice, kteří měli panství v zástavě v letech 1552 až 1583. Šimon Eder si nechal postavit tzv. Vysoký dům v Rýmařově, jeho vnuk Vavřínek Eder přesídlil na Sovinec.

Jejich jméno však nese vesnice, která vznikla v 2. polovině 16. století mezi Rýmařovem a Janovicemi – Edrovice, něm. Edersdorf (Ederstorf, Edrstorf, Edstorf, Edensdorf, lat. 1771 Edersdorfium). Podobně jako Janušov byly i Edrovice vsí víceméně zemědělskou, ačkoliv i zde jsou uváděny některé průmyslové podniky, jako drátovna a špulkárna. Svou těsnou blízkostí byly vždy spjaty s Rýmařovem, kam byly přifařeny a po zrušení společné janušovsko-janovicko-edrovické školy v roce 1869 i přiškoleny. V roce 1961 se staly součástí Rýmařova.

Z památek zůstal v osadě zachován kovaný kříž na pískovcovém podstavci z poloviny 19. století, údajný výrobek janovických železáren, spíše však tepaná kovářská práce. Poblíž restaurace U Hrozna, rodného domu vyná-

Kříž v Edrovicích

Název vsi Janovice se objevuje teprve v souvislosti se vznikem tvrze nedaleko Janušova, která nahradila nepohodlný a špatně přístupný skalní hrad Rabštejn, původní sídlo panství. Renesanční tvrz, kterou dal v letech 1520 – 1530 vystavět zástavní držitel panství Petr ze Žerotína, se stala základem pro nynější ja-

Spitzerova likérka v Janovicích

Dřívější hostinec v Novém Poli

lezce barevné fotografie Karla Schinzela, stojí další drobná sakrální stavba, kaplička se zvonící,

Boží muka v Novém Poli

jednoduchým oltářem, několika obrazy a sochami, která slouží zároveň jako pomník první svě-

Dům Leopolda Spitzera

tové války. Tu však připomíná pouze letopočet 1914 – 1918 nad vchodem kapličky, desku se jmény padlých či jinou připomínku válečných událostí zde nenajdeme. Edrovická zvonička by měla být v blízké budoucnosti renovována. Poslední a zřejmě nejcenější církevní památkou Edrovic je barokní socha Panny Marie z roku 1774, která byla v roce 1981 přenesena do parku u kaple v Lipkách. Také tato so-

cha je nyní v péči restaurátorů. Na Edrovice plynule navazuje osada Janovice, která byla rovněž založena v 16. století. Její největší dominantou je janovický zámek. Byť je tato stavba na Rýmařovsku unikátem spatřím s bohatou historií (i novodobou), dovolíme si ji v tomto článku opomenout s odkazem na erudované příspěvky Mgr. Jiřího Karla v rubrice Z historie, které vycházely v našem čtrnáctideníku v letech 2006 až 2008. Zmíníme se pouze o zámecké kapli sv. Floriána a Hilária, která byť soukromá, sloužila prý k veřejným bohoslužbám (Janovice byly stejně jako Janušov a Edrovice přifařeny do Rýmařova). Z výzdoby a vybavení kaple se bohužel do současnosti nezachovalo prakticky nic. Kaple je stejně jako téměř celý zámek v havarijním stavu. Z literatury

lze pouze doložit, že autorem oltářního obrazu měl být janovický rodák, významný malíř Jan Kryštof Handke. Založení osady Janovic se tedy spojuje teprve s výstavbou zdejší tvrze, při níž vzniklo i hospodářské zázemí; v roce 1584 se v Janovicích uvádí dvůr s pluplžím, pivovarem a mlýnem na mouku. Už v 16. století se Janovice ztotožňovaly se sousedním Janušovem. Uváděný počet domů

a obyvatel se často týkal obou vsí a nezřídka se pro obě obce používal společný název Jansdorf či Johnsdorf, od roku 1582 se objevuje podoba Jänowicz, Janowitz, Janowicze. Teprve v roce 1693 rozlišuje rýmařovská matrika selskou ves Janov od malé zámecké osady Janovic.

V 17. století se Janovice razantně rozvíjely díky rozmachu železářství a proměnily se v důležité centrum průmyslu, kam za prací směřovali obyvatelé okolních vesnic. Ruda se dovážela z hankštejnských dolů (Hankštejn = Skály) a zásobovala zdej-

Rýmařova. Zde zaujme zvláště patrová budova fořtovny na samém začátku vesnice. Po svém zakladateli byl pojmenován také Ferdinandov (o něm viz RH 05-2006), po jeho manželce Růženě Harrachové osada Růžová (Růžená, Růžová ves, Růžov, něm. Rosendorf nebo Roseldorf), založená poblíž Janušova v roce 1757. Růžová po odsunu německého obyvatelstva v roce 1947 zanikla, všechny domy byly rozebrány na cihly a odvezeny údajně na východní Slovensko. Na existenci Růžové dnes upomíná pouze název jedné

Spitzerova vila

ší hamr na kosy, drátovny a rourovny. Dočasný útlum železářství nastal v polovině 18. století, průmyslový rozvoj Janovic se však nezastavil, neboť zde tehdejší majitel panství Ferdinand hrabě Harrach založil v letech 1740-1750 první moravskou plátenickou manufakturu.

V souvislosti s tím se osídlení panství rozšířilo o několik kolonií, které hrabě Harrach nechal vystavět pro tkalce ze Šlukovska, jež sem povolal. Vznikl tak v roce 1748 Harrachov (Harrachsdorf, Harašov), již od roku 1850 začleněný jako osada do

z janovických ulic a také nemnoho pohlednic, které zachycují i zdejší kapličku. Poslední z harrachovských kolonií založených v polovině 18. století je janovická osada Nové Pole (Neufeld, N. an Hochwald). Kromě několika původních tkalcovských chalup zaujme i budova někdejšího hostince, v jehož stodole se pořádaly taneční zábavy. Sakrální památky jsou zde zastoupeny pouze drobnou, žlutě omítnutou stavbou božích muk na okraji lesa za vesnicí.

Obyvatelé kolonií se živili zejména tkalcovstvím, Harracho-

Vila Alfreda Schuberta, janovického stavitele

Fota: Jakub Vála

vští také punčochářstvím, a hospodařením na malých pozemcích, které dostali přiděleny společně s domy. V polovině 19. století začala plátenická manufaktura v konkurenci s rozvíjejícím se strojovým textilnictvím ztrácet dech a v roce 1860 zanikla. Jejím velkým soupeřem byla Hoffmannova tkalcovna lnu, založená 1837 i rozvíjející se textilní podniky v blízkém Rýmařově. Kromě těch nacházeli obyvatelé Janušova, Janovic a kolonií práci v tírně lnu, v zámeckém pivovaru, v harrachovské huti, kterou v roce 1893 získala firma Petzold a syn a roku 1918 firma Voigtmann (zanikla po roce 1946), dále v Zuppingerově cívkárně, která vznikla roku 1880 v někdejší továrně na kosy, ve Wollnerově továrně

na dřevěné zboží či v sodovkárně a líkerce Leopolda Spitzera (1864). Se jménem Julia Spitzera je spojena unikátní Spitzerova vila, vystavěná v letech 1929-1932 podle návrhu architekta Gustava Schölera.

Janovice dodnes nabízejí řadu dalších zajímavých staveb, architektonicky pozoruhodná je např. vila janovického stavitele Alfreda Schuberta, dům rodiny Spitzerových u bývalé líkerky nebo budova mateřské školy uprostřed zámeckého parku, založená v roce 1820 a sloužící původně jako obydlí zahradníka a správce parku, později jako prádelna a sušárna.

Řada z nich by si zasloužila samostatné pojednání, řada dalších však nenávratně zmi-

zela společně se zaniklými podniky kdysi slavného průmyslového centra.

ZN
(Literatura: Bartoš, Jos. a kol. *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848-1960*. Ostrava 1974; Kol. autorů. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách na Moravě a ve Slezsku - Severní Morava*, Svoboda, Praha 1983; Mezerová, Lubica. *Seznam nemovitých kulturních památek okresu Bruntál, Bruntál 2000*; Pinkava, Viktor. *Unčovský a Rýmařovský okres, Brno 1922*; Turek, Adolf. *Místopisný rejstřík obcí Severomoravského kraje. Díl I. a II.*, Opava 1974; *Erinnerungen an den Heimatkreis Römerstadt / Altwater, Gießener 1996 a texty Jiřího Karla o průmyslu na Rýmařovsku.*)

Akce hradu Sovince

Hofmistr neřekl poslední sbohem

Třetí říjnový víkend (18. a 19. 10.) se nesl na hradě Sovinci ve znamení poslední akce pod tajemným názvem Hofmistrova závěť, kterou připravilo občanské sdružení Dědictví ve spolupráci s Muzeem v Bruntále. Na poslední akci se davy návštěvníků příliš nehruly, teplému počasí již definitivně odzvonilo, i když zmiňovaný víkend se paprsky sluníčka alespoň trochu snažily ohřát asi dvanáct stovek lidí, kteří se přišli rozloučit s poslední oficiální akcí na hradě a jeho neopakovatelnými výhledy na podzimní krajinu Sovinecka.

S hradními průvodci a jejich odborným výkladem se návštěvníci zúčastnili netradičních prohlídek hradních zákoutí s pohádkovými bytostmi, se střelbou a šermířím. Při prohlídkách vystoupila skupina historického šermu a střelby Salva Guardia, k vidění byly i divadelní scénky a výcvik mušketýrů a prohlídka mučimny a hradního sklepení.

„Tato sezóna byla pro nás proti jiným co se týče návštěvnosti mírně podprůměrná. Úbytek v návštěvnosti zapříčinilo špatné počasí na nejnavštěvovanějších akcích *Za čest krále a Hodokvas rytíře Kobylky*. Právě na tyto akce sem přijíždí nejvíce návštěvníků hradu. Návštěvnost nám mírně poklesla, ale nejedná se o nic převratného. Samozřejmě vliv na to měla i uzavírka silnice od Olomouce a také souběžné konání jiných akcí v regionu, dřív byla tu a tam ojedinelá akce, dnes jich rapidně přibývalo,“ nechal se slyšet kastelán hradu Sovince Pavel Zástěra, který dále řekl, že by si pořada-

telé přáli udržet standardní návštěvnost kolem padesáti tisíc návštěvníků za sezónu. Přitom v nejexponovanější víkendy zaznamenali pořadatelé účast až pěti tisíc návštěvníků a vůbec nejvíce jich na hrad zavítalo při otevření hradní sezóny v březnu na akci Vrbový proutek, která se konala o víkendu 23. a 24. března.

Hrad Sovinec prochází podle kastelána Pavla Zástěry postupnou dílčí rekonstrukcí a všechny opravy jsou nekompromisně projednávány s archeology, Památkovým úřadem, Muzeem v Bruntále a Moravskoslezským krajem, ze kterého jdou na rekonstrukce veškeré dotace. Jedná se pochopitelně jen o nezbytné opravy v případech, kdy by vlivem havarijního stavu mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti návštěvníků.

„Pro příští sezónu nechystáme žádné převratné změny, i když naší snahou bude stávající aktivity zkvalitňovat. Všechny akce jsou zaměřeny zejména na historii hradu – šermířské soubory, balady a pověsti o hradu, scénky a divadelní představení, oblíbené je večerní filmové promítání na hradním nádvoří, pokračovat budou výstavy v hradní galerii za účasti známých osobností. Podle finančních možností by měl severní palác dostat novou střechu a další patro, ale jsem realista, až se rekonstrukce uskuteční a uvidím ji na vlastní oči, teprve uvěřím,“ nastínil vizi nejbližší budoucnosti kastelán hradu Sovince Pavel Zástěra. Ten si také posteskl, že obec Jiřikov dlouhodobě neřeší nezbytné parkoviště pro

přijíždějící návštěvníky hradu. Ti jsou nuceni parkovat na louce a nezdá se, že se po mokré trávě vozidla nemohou rozjet. Stalo se dokonce, že vinou podobných manévrů došlo i ke kolizi mezi vozidly. „Hrad kromě uvedených aktivit také nabízí možnost uspořádání svatebních obřadů, ovšem alfou i omegou všech akcí na hradě je počasí, od něj se vše odvíjí, a to my bohužel již ovlivnit nedokážeme,“ sdělil s úsměvem kastelán Pavel Zástěra.

V letošní sezóně navštívilo hrad Sovinec asi 52 000 lidí. Své brány otevřel pro případné zájemce ještě následující víkend (25. a 26. října) a dokonce i ve státní svátek 28. října, kdy měli poslední návštěvníci možnost s průvodcem nahlédnout na známá nádvoří hradu a dovědět se něco víc o bohaté historii této kulturní památky. Nová sezóna hradu Sovince se pro návštěvníky otevře v březnu 2009 při příležitosti vítání jara a kastelán Pavel Zástěra doufá, že návštěvnost bude hojnější než v uplynulé sezóně, kdy Sovinec mimo jiné navštívili turisté například z Austrálie, Nového Zélandu či Brazílie.

JiKo

Pohřešovaná žena i muž byli nalezeni

V průběhu neděle 12. října policisté pátrali hned po dvou lidech. 76letou ženu hledali policisté ve spolupráci s hasiči v Tvrdkově a po 39letém muži pátrali v Břidličné a Rýmařově.

Ve 14 hodin oznámil 45letý muž, že pohřešuje svoji 76letou tetu z Tvrdkova. Žena se šla v ranních hodinách projít ven s tím, že jí není dobře. Během dopoledne jí hledali rodinní příslušníci a místní občané. Následně celou událost oznámili policii. Byla provedena pátrací akce, které se zúčastnilo 15 policistů i se služebním psovodem a 24 členů dobrovolných hasičů z Břidličné, Horního Města, Dolní Moravice a Rýmařova. Pohřešovanou našli v 16 hodin na louce nedaleko bydliště. Žena byla v pořádku a uvedla, že se vrací z vycházky. V Břidličné policisté pátrali po 39letém muži z Horního Města, který v odpoledních hodinách odešel bez udání důvodu z chaty na Nerudově ulici v Břidličné do

lesa. Údajně měl mít psychické problémy. Policisté pátrali i na okolních pastvinách a lesních cestách. Po dvou hodinách muže vypátrali rýmařovští policisté v obci Skály. Muž uvedl, že se šel projít a přišel až do Bruntálu, kde se najedl v nádražním bufetu a poté odjel domů.

Jel rychle a dostal smyk

Nehoda s vysokou škodou se stala 10. října ve Staré Vsi. 20letý řidič Favoritu projížděl příliš rychle zatáčkou a na mokré silnici dostal smyk. Přejel do protisměru, kde čelně narazil do protijedoucího vozu Suzuki, který byl odhozen do příkopu a převrátil se na bok. Mladý řidič Favoritu se lehce zranil, způsobená škoda činí více než 500 tisíc Kč.

Policisté si posvítili na alkohol za volantem

V Břidličné kontrolovala 10. října večer policejní hlídka 18letého řidiče Opelu Astra. Při dechové zkoušce mu naměřila 1,6 promile alkoholu. V Rýmařově

polapili policisté opilého 37letého muže s vozidlem VAZ. Policisté mu naměřili 1,77 promile a muž přiznal, že před jízdou vypil dvě desetistupňová piva. Policisté v obou případech řidičům na místě zadrželi řidičské průkazy a zakázali další jízdu. Oba jsou podezřelí z trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky.

Vandal poničil lak i sklo

V noci z 11. na 12. října se vyřadil neznámý vandal na Peugeotu zaparkovaném na Národní ulici v Rýmařově. Vrpy do laku až na plech po celé délce vozidla a poškozené čelní sklo a zpětné zrcátko přijde majitele na 40 tisíc Kč.

Přišel o auto i náradí

O auto, doklady a pracovní náradí přišel 57letý majitel Škody Octavia, která zmizela v noci z 15. na 16. října z Hornoměstské ulice v Rýmařově. Pachatel způsobil škodu za více než 240 tisíc Kč.

Hodil po holčičce dlažební kostku

V pondělí 20. října oznámil rýmařovským policistům otec 9leté dívenky, že 14. října na ni někdo na hřišti na ulici 1. máje hodil dlažební kostku. Dívenka se houpala s kamarádkou na houpačce před školou a po zásahu do hlavy upadla na zem. Utrpěla tržnou ránu na hlavě a otřes mozku a musela být hospitalizována v nemocnici. Pachatel je podezřelý z trestného činu ublížení na zdraví.

Nedala přednost v křižovatce

Nedání přednosti v jízdě způsobilo 21. října střet dvou vozidel na křižovatce v Bartákové ulici v Rýmařově. 33letá řidička vyjžděla z vedlejší komunikace a srazila se s Peugeotem 38letého řidiče, jemuž měla dát přednost. Peugeot sjel ze silnice a narazil do stromu. Nikdo nebyl zraněn, škoda dosáhla výše 70 tisíc Kč.

Zpracováno z podkladů PČR Bruntál

Koncert napadli útočníci v kuklách

Sobotní koncert hardcoreových kapel v rýmařovském klubu Erna předčasně ukončila ozbrojená skupina útočníků, která brutálně napadla návštěvníky klubu. Několik desítek nic netušících účastníků koncertu nejprve ochromil výbuch dvou dýmovic se slzným plynem, na přehající fanoušky pak venku zaútočila maskovaná skupina s pálkami a dlaždicemi.

Svědkové útoku popisují noční událost jako otřesný zážitek. Kolem jedenácté hodiny musela být náhle přerušena produkce jedné z kapel, protože v interiéru klubu se začal šířit slzný plyn. „Nad hlavou jednoho z návštěvníků v křesle bouchla patrona se slzným plynem, druhá vybuchla u záchodku. Museli jsme okamžitě zastavit hudbu a začali jsme vyvádět lidi ven,“ popisuje začátek útoku jeden z pořadatelů.

Působení plynu bylo okamžité. Lidé byli oslepeni, začali mít potíže s dýcháním a v panice hledali únik. „Koncentrace plynu mě oslepila a srazila na kolena. Do-

stal jsem se ven, kam utíkali další stejně postižení lidé. Najednou jsem rozmazaně zahlédl skupinku černých postav, která začala na lidi venku házet lahve, dlažební kostky a dlaždice z chodníku. Lidé kolem mě začali křičet,“ popisuje dění před Ernou jeden z účastníků koncertu. Útok skupiny v kuklách jej šokoval svou brutalitou a organizovaností: „Jednoznačně bych to označil za organizovaný pokus o vraždu.“

Brutalita útoku překvapila i další svědky. Podle jejich výpovědí zaútočilo přibližně dvacet agresorů baseballovými pálkami, tyčemi i betonovými dlaždicemi na dezorientované hudební fanoušky, mezi nimi i na dívky. Osmnáctiletý mladík, který se z klubu dostal ven mezi prvními a vběhl útočníkům přímo do rány, zůstal po zásahu jejich zbraní ležet na zemi v tratolišti krve. Než dorazilo přivolané vozidlo záchranné služby, upadl mladík do bezvědomí. V současnosti je hospitalizován v bruntálské nemocnici. Skupina útočníků poté napadla

ještě několik dalších lidí, kteří utíkali hlavním vchodem. Po přibližně pěti minutách agresori z místa útoku utekli, podle svědků směrem k vlakovému nádraží. V době, kdy k Erně dorazili přivolání policisté, po nich nebylo ani stopy, ale údajně měli okolo klubu ještě několikrát projíždět v autech.

Slzný plyn se rozšířil po celé budově, na místo tak museli přijet i hasiči. „Přijeli jsme na místo na přivolání policie krátce po jedenácté hodině. Otevřeli jsme dveře a okna a do dveří dali přetlakovou ventilaci, která dovnitř vháněla čistý vzduch. Poté jsme ještě museli evakuovat čtyři obyvatele horních bytů,“ popisuje zásah hasičů Jiří Patrovský, ředitel bruntálského územního odboru HZS MSK. Záchranná služba musela kromě zraněného mladíka ošetřit kvůli problémům s očima i dvě děti, které hasiči z bytů evakovali.

Koncert příznivců metalové a hardcoreové hudby Hardcore Madness se v klubu Erna konal

již popáté jako oficiálně povolená akce. Vzhledem k tomu, že se jeho pořadatel hlásí k myšlence kampaně Good Night White Pride vyjadřující protest proti projevům extrémního nacionalismu, objevily se po útoku domněnky, že za ním může stát některá z neonacistických organizací působících na Bruntálsku. Podobné útoky se ostatně již odehrály v nedalekém Bruntále.

„Důvody útoku nám nejsou známy, ovšem vrchní patra objektu Erny jsou obývána sociálně slabými rodinami a je pravděpodobné, že útok směřoval rovněž proti nim. Doufáme, že návštěvníky tento incident neodradí a budou i nadále podporovat koncerty tohoto typu,“ uvedli organizátoři koncertu. Podle vyjádření mluvčí Policie ČR Bruntál Pavly Tuškové policie prověří i tuto verzi: „Skupina kriminální policie a vyšetřování v součinnosti s rýmařovskými policisty prověřuje několik verzí útoku včetně toho, zda se jednalo o organizovanou skupinu pachatelů.“ Redakce

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Nemůžete objevit nové oceány, pokud nemáte odvahu odpoutat zrak od břehu.

Fernão de Magalhães

Pranostiky na měsíc listopad

Listopadové hřmění pšenici ve zlato mění.

Když krtek v listopadu ryje, budou na Vánoce lézat komáři.

Jaký listopad, takový březen.

Den Všech svatých je poslední, který léto zahání. (1. listopadu)

Když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje. (2. listopadu)

Svatý Teodor - mrazy lezou z hor. (9. listopadu)

Na svatého Martina kouřívá se z komína. (11. listopadu)

Svatá Cecílie sněhem pole kryje. (22. listopadu)

Svatá Kateřina přichází bíle oděna. (25. listopadu)

Ondřejův sníh zůstane ležet sto dní. (30. listopadu)

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU RÝMAŘOV www.svcrymarov.cz

infocentrum servis

LISTOPAD 2008

Středisko volného času Rýmařov pořádá
v sobotu 8. listopadu 2008
Seminář

HAVAJSKÉHO TANCE

v malém sále
SVČ Rýmařov
9.30 - 12.30 hod

lektorka: DELILA
Orientální centrum Delila Zlín

cena: 350,- Kč

přihlášky s kurzovním do
5. 11. 2008 - H. Tesařová
SVČ Rýmařov

Obsah semináře :
- technika havajského tance
- choreografie havajského tance
+ zvládně i začátečnice +

Oblečení:
sukně (třásňová)
+ topík nebo plavková
podprsenka, nemáte-li,
stačí legíny a tílko

S sebou:
dobrou náladu a pití

Informace a přihlášky
do 5. 11. - Helena Tesařová,
SVČ Rýmařov, tel: 554 211 410

Klub Sluníčko pro maminky a děti SVČ Rýmařov

oznamuje změnu termínů schůzek

**Od října se klub přesouvá
na úterní a čtvrteční dopoledne**

Srdečně vás zveme

Známá i neznámá výročí

2. 11. 1998 začal se poprvé připomínat **Den Památky zesnulých - Dušičky**; původně svátek benediktinů, později celé katolické církve – 1010. výročí
4. 11. 1763 nar. **Karel Ignác Thám**, český obrozenecký filolog, básník a překladatel, autor Obrany jazyka českého (zemř. 7. 3. 1816) – 245. výročí narození
4. 11. 1923 nar. **Matěj Kopecký**, loutkář (zemř. 14. 3. 2001) – 85. výročí narození
6. 11. 1893 zemř. **Petr Iljič Čajkovskij**, ruský skladatel a dirigent (nar. 25. 4. nebo 7. 5. 1840) – 115. výročí úmrtí
7. 11. 1913 nar. **Albert Camus**, francouzský spisovatel, nositel Nobelovy ceny (zemř. 4. 1. 1960) – 95. výročí narození
8. 11. 1953 zemř. **Ivan Bunin**, ruský spisovatel, nositel Nobelovy ceny (nar. 22. 10. 1870) – 55. výročí úmrtí
9. 11. 1918 zemř. **Guillaume Apollinaire**, vl. jm. Wilhelm Apollinaire Kostrowicki, francouzský spisovatel (nar. 26. 8. 1880) – 90. výročí úmrtí
10. 11. 1483 nar. **Martin Luther**, německý náboženský reformátor, autor duchovních písní (zemř. 18. 2. 1546) – 525. výročí narození
10. 11. 1918 nar. **Miroslav Horníček**, herec a spisovatel (zemř. 15. 2. 2003) – 90. výročí narození
11. 11. **Mezinárodní den válečných veteránů**
11. 11. 1918 v železničním vagonu poblíž Compiègne bylo podepsáno příměří mezi Německem a státy Dohody, **čimž skončila první světová válka** – 90. výročí
13. 11. **Mezinárodní den nevidomých, výročí narození Valentina Haüyeho, francouzského zakladatele systematické výchovy nevidomých, v roce 1745, slaví se od roku 1946**
14. 11. **Světový den bez aut**
14. 11. 1918 v Praze v Thunovském paláci se konala první schůze Revolučního Národního shromáždění; byla na ní prohlášena republikánská forma státu a Tomáš Garrigue Masaryk zvolen prvním prezidentem Československé republiky; ve stejný den byla ustavena první vláda tzv. všennárodní koalice v čele s Karlem Kramářem – 90. výročí

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

David Hlačina	Horní Město
Magdaléna Ludvarová	Rýmařov
Patrik Závodný	Rýmařov
Sebastián Skopal	Janovice
Vanesa Lacková	Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Vladimír Pavlíček – Rýmařov	80 let
Jan Viravec – Rýmařov	80 let
Emilie Kubová – Rýmařov	81 let
Milada Zapletalová – Rýmařov	82 let
Veronika Chibici – Rýmařov	88 let
Anežka Poláková – Ondřejov	95 let

Rozloučili jsme se

Zdena Pořízková – Skály	1940
Pavčina Švikruhárová – Rýmařov	1986
Věra Prázdna – Rýmařov	1926

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Fotografický workshop završila výstava

CZ PL Interreg IIIA

Vernisáž výstavy fotografií ve vestibulu Střediska volného času, kterou v neděli 19. října vyvrcholil čtyřdenní česko-polský workshop, byla snad nejfotografovanější událostí letošního roku. Více než deset fotoaparátů tu dokumentovalo okamžiky finále setkání českých a polských fotografů.

Fotografové fotografující fotografy, kteří fotografují své fotografie. Situace, která po čtyřdenním tvůrčím maratónu, během nějž dvacítce účastníků workshopu fotoaparáty takřka přirostly k ruce, už nikoho nepřekvapuje. Osm fotografů přijelo do Rýmařova z partnerského města Ozimku, mezi zbývajících dvanácti českými byli fotografové nejen rýmařovští, ale i z Prahy nebo Opavy. Mezinárodní setkání bylo zároveň setkáním mezigeneračním; vedle příslušníků starší a střední generace, kteří se tvůrčí fotografii věnují řadu let, např. Bohumila Švédý nebo Tadeusze Czupryńského, se do workshopu přihlásila početná skupina mladých amatérských fotografů.

Workshop začal ve čtvrtce odpoledne kurzem ateliérové fotografie, reklamy a základů svícení, který vedl hlavní organizátor workshopu Jakub Vala. V pátek převzal jeho úlohu lektor Evžen Sobek, brněnský profesionální fotograf, nositel řady ocenění, např. ze soutěže Czech Press Photo, a někdejší pedagog na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě, nyní působící na vlastní fotografické škole v Brně.

Pátečním tématem byla krajina, a tak se po dopolední teoretické přednášce vyrazilo do exteriéru, nejprve na Alfrédku a poté do Nové Vsi. Několikahodinové fotografování v krásné jesenické přírodě a za pravého horského počasí – při sněhové chumelenici – bylo pro polské hosty asi nejsilnějším zá-

žitkem. V sobotu pokračoval Evžen Sobek kurzem reportážní a dokumentární fotografie. Pro náměty na reportážní snímky vyrazila skupina fotografů na rýmařovské fotbalové hřiště, kde se právě odehrávaly zápasy mladých fotbalistů. Nedělní dopoledne patřilo portrétnímu fotografování a přípravám na odpolední vernisáž. Při té byly vystaveny nejzajímavější snímky s tématem krajiny a také reportážní fotografie (všechny fotografie z workshopu jsou vystaveny na www.foto.svcrymarov.cz); o hudební doprovod se postarala kapela Sibérija.

Co zaujalo polské fotografy během workshopu nejvíce? „Všechno, co jsme dělali, bylo zajímavé. Pro mě asi nejzajímavější byla reportáž. Ale největší zážitek bylo setkání s českými fotografy – dřív jsem si myslel, že Češi nemají Poláky rádi, ale teď vím, že to není pravda. Všichni tu byli velmi přátelští,“ sdělil svým dojmy Roman Berežnicki, mladý hudebník a fotograf z Ozimku.

Fotografický workshop v Rýmařově se konal pod záštitou projektu česko-polské spolupráce Euroregionu Praděd a s finanční podporou Evropské unie. Jako společný projekt rýmařovského Střediska volného času a Domu kultury v Ozimku navazuje na dlouholetou spolupráci obou kulturních zařízení, která umožnila nespočetná vzájemná setkání Čechů a Poláků se společnými zájmy: hudebníků, výtvarníků i tanečníků (např. při workshopu Spojení tancem letos v srpnu v Rýmařově). Tradici přeshraničních kontaktů připomněl i místostarosta a člen rady Euroregionu Praděd Jaroslav Kala v úvodu vernisáže. Středisko volného času je chce na kulturní úrovni rozvíjet i nadále, další projekty se již připravují. ZN

Městská knihovna

PAVEL MITOŠINKA

f o t o g r a f i e

od 1. 11. do 28. 11. 2008

Městská knihovna
v Rýmařově

3.11.2008 od 10 hodin

se můžete v knihovně potkat
a popovídat si se spisovatelkou

Petrou Braunovou

Jak se stát Čechem proti chudobě?

Výstavou a besedami se Rýmařov v říjnu připojil k třiceti městům České republiky, v nichž letos probíhají akce celonárodní kampaně Česko proti chudobě. Ta má u příležitosti Světového dne za vymýcení chudoby (17. 10.) upozornit mimo jiné na závazek naší republiky přispět k cíli, jež si na summitu OSN v roce 2000 vytýčily všechny členské státy, tj. snížit do roku 2015 světovou chudobu na polovinu.

Výstavu a besedu na téma boje se světovou chudobou uspořádali v rýmařovské knihovně dobrovolníci zapojení do kampaně, mladí výtvarníci Jan a Kateřina Svitákoví. Pro návštěvníky knihovny připravili výstavu s fotografiemi a propagačními materiály v galerii U Stromu poznání a v úterý 21. října se sešli se zájemci o toto téma při besedě. Další besedu uspořádali pro studenty SSOŠ Prima.

Beseda pro veřejnost v knihovně měla poněkud netradiční průběh. K navození atmosféry rozvojového světa, o němž se během besedy mluvilo nejvíce, přispěli v samém úvodu klienti Kouzelné buňky hrou na africké bubínky. Nečekaná byla také následující hra na evoluci, v níž si účastníci besedy vyzkoušeli vzestup na evolučním žebříčku od stádia améby, přes slepici, opici až k člověku, a to pouze prostřednictvím náhody, kterou demonstrovala hra kámen – nůžky – papír.

Stejně náhodná jako příležitost stát se amébou nebo člověkem, je i šance narodit se v rozvojovém nebo vyspělém světě. Šťastná karta, kterou dostávají do vínku obyvatelé vyspělých zemí, je ovšem nezabývá zodpovědnosti za situaci v těch méně šťastných oblastech.

I proto se státy OSN před osmi lety zavázaly udělat vše pro to, aby byly naplněny tzv. Rozvojové cíle tisíciletí. Právě s jejich obsahem seznámili organizátoři besedy své posluchače.

Osm rozvojových cílů neformuluje nic jiného než požadavky na prosazování základních lidských práv. Je mezi nimi odstranění extrémní chudoby, poskytnutí příležitosti dosáhnout základního vzdělání pro všechny, prosazování rovnosti pohlaví, snížení dětské a mateřské úmrtnosti, boj s chorobami jako HIV/AIDS či malárie, zajištění udržitelného stavu životního prostředí a systému mezinárodního obchodu založeného na jasných pravidlech. Poslední cíl vyjadřující nutnost budovat světové partnerství pro rozvoj má být zařazením ostatních cílů.

Se všemi rozvojovými cíli nelze jinak než souhlasit, zvláště uvědomíme-li si, jak obrovská čísla za nimi stojí. Jen pro ilustraci: extrémní chudoba je specifikována jako život za méně než jeden dolar na den. V této situaci žije asi 1,2 mld. obyvatel planety. V důsledku hladu, nedostatku pitné vody a nemocí, jako je „obyčejný“ průjem, spalničky, zápal plic, malárie či HIV, ročně zemře 11 milionů dětí, na následky zdravotních komplikací spojených s těhotenstvím a porodem ročně umírá půl milionu matek. Přes 100 milionů dětí nemá přístup k základnímu vzdělání, 60 % z toho jsou dívky. Nejpostiženějšími oblastmi jsou subsaharská Afrika a jižní a jihovýchodní Asie.

Snaha o zmírnění světové chudoby není žádnou novinkou. Organizace spojených národů se touto problematikou zabývá od počátku

50. let. Už v té době bylo navrženo, aby se na financování rozvojové pomoci odvádělo jedno procento HDP vyspělých zemí, toto číslo se však ukázalo nereálným a bylo postupně sníženo na 0,7 %. Ani tomuto požadavku však nejsou všechny země schopny dostát, např. Česká republika si vymohla výjimku a v roce 2006 odvedla na rozvojovou pomoc jen 0,12 % HDP.

Řeč čísel je sice výmluvná, nicméně ještě neříká nic o tom, co s tím. Kampaně Česko proti chudobě má tudíž nejen medializovat problémy, ale také nabízet řešení. Komplexní menu příležitostí, jak se zapojit, nabízí oficiální stránky kampaně www.ceskoprotichudobe.cz. Běžný člověk se však nemusí stát přímo dobrovolníkem či pouhým dárcem peněz, ale pomůže třeba i tím, že bude při nákupu přednostně upřednostňovat výrobky vyprodukované tuzemským hospodářstvím a u dovezených dá přednost těm s certifikátem Fair Trade (spravedlivý obchod). Účelnou formou pomoci je i účast na akcích, jako je sběr starých brýlí nebo adopce na dálku, o níž Jan a Kateřina Svitákoví mluvili z vlastní zkušenosti – sami už druhý rok podporují vzdělávání dvou afrických chlapců.

Zájemce se kromě toho dozví, co naopak nedělat, čeho se při snaze poskytnout pomoc vyvarovat. Nedoporučuje se např. podnikat tyto aktivity na vlastní pěst, ale vždy se připojit k organizacím, které se rozvojovou pomocí zabývají profesionálně. Mezi nimi je přitom potřeba vybírat důvěryhodné organizace, např. ty, které se oficiálně zapojily do kampaně Česko proti chudobě, jako Člověk v tísni, ADRA, Ekumenická akademie či Společnost pro Fair Trade a rozvojové vzdělávání.

Kampaně Česko proti chudobě probíhá jako součást série podobných kampaní v evropských i mimoevropských zemích. Podpořit se je rozhodla řada známých osobností, politiků, umělců, sportovců, kteří vystoupili na happeninzích, v mediálních spotech a při dalších veřejných vystoupeních s bílou páskou na ruce jako symbolem kampaně. Bílou pásku si odnesli i účastníci besedy v rýmařovské knihovně – jako výraz souhlasu s myšlenkami kampaně a možná i závazku učinit ve vlastním životě určité kroky, které by mohly přispět k jejich naplnění.

ZN

Servis služeb

DIAKONIE ČCE, STŘEDISKO V RÝMAŘOVĚ

zve seniory k návštěvě **KAVÁRNIČEK** každé liché úterý v budově střediska na třídě Hrdinů 48 v Rýmařově. Začátek vždy ve 13.30. Ukončení kavárničky 15.30-16.00. Kdo není schopen dojít do kavárničky, může využít odvoz v den kavárničky v 13.30 od hotelu Praděd.

Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity, které byste sami nepodnikli.

Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termín kavárniček na II. pololetí roku 2008:

Každé liché úterý v měsíci:

4. 11., 18. 11., 2. 12. a 16. 12.

Srdečně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Krytý bazén v Břidličně

Plavání pro veřejnost v listopadu

Každé **pondělí v lichém týdnu** bude plavání pro veřejnost do 18 hod.

Pondělí	14.00 - 19.00	Úterý	14.00 - 17.00
Středa	13.00 - 19.00	Čtvrtek	14.00 - 17.00
Pátek	14.00 - 20.00	Sobota	13.00 - 20.00
	Neděle	13.00 - 20.00	

Upozornění: Ve čtvrtek 20. listopadu 2008 bude z provozních důvodů zavřeno.

Každé úterý a čtvrtek od 17.00 do 18.00 se koná aerobik.

Teplota bazénu 28°C (malý), 26°C (velký), teplota vzduchu 29°C

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

pondělí - pátek: 9.00 - 12.00, 13.00 - 17.00,
sobota: 9.00 - 12.00, 13.00 - 16.00, neděle: 13.00 - 16.00

**STÁTNÍ LÉČEBNÉ LÁZNĚ
KARLOVA STUDÁNKA, s. p.**

Bazénový komplex v Letních lázních
v Karlově Studánce

**Provozní doba:
Letní lázně**

	Kavárna	Bazén	Procedury
Pondělí	9.40 - 21.20	10.30 - 21.00	16.30 - 21.00
Úterý	9.40 - 21.20	10.30 - 21.00	16.30 - 21.00
Středa	9.40 - 21.20	10.30 - 21.00	16.30 - 21.00
Čtvrtek	9.40 - 21.20	10.30 - 21.00	16.30 - 21.00
Pátek	9.40 - 22.20	10.30 - 22.00	16.30 - 21.00
Sobota	9.40 - 22.20	10.00 - 22.00	14.00 - 21.00
Neděle	9.40 - 21.20	10.00 - 21.00	bez procedur

Lázně Karlova Studánka, tel. recepce 554 798 111

Letní lázně, pokladny:

časování a prodej procedur, tel.: 554 798 208

bazénová pokladna, tel.: 554 798 820

www.k.studanka.cz, e-mail: lazne@k.studanka.cz

Tel. ústředna: 554 798 111, časování procedur: 554 798 208

Přijímací a ubytovací kancelář, tel: 554 798 262, fax: 554 772 026

Solná jeskyně:

Informace a rezervace:

tel.: 554 798 208, 554 798 889 -- Po - Pá 7.00 - 14.00

tel.: 554 798 314 -- Po - Pá 16.30 - 20.30, So 14.00 - 18.30

casovani@k.studanka.cz, rehabilitace@k.studanka.cz

CEKA - cestovní agentura

Národní 5, 795 01 Rýmařov

Tel./fax: 554 211 525

Po - Pá 8.00 - 11.30, 12.30 - 16.00

Aquacentrum Rýmařov

Po - Pá 14.00 - 21.00, So - Ne + svátky 10.00 - 21.00

Všem vyznavačům nudismu a naturismu aquacentrum nabízí plavání bez plavek, a to každou třetí středu v měsíci od 19.00 do 21.00.

Termíny v roce 2008: 19. 11., 17. 12. 2008.

Naturistické plavání je určeno pouze pro rodiny s dětmi, smíšeným pářům a ženám.

Jednou měsíčně se koná Aquapárty s příjemnými masážemi - medovou, ostružinovou a dalšími.

PROGRAM KINA

sobota 8. listopadu

19.30

Bathory

Historické drama (ČR/Maďarsko/SR/Velká Británie 2007)

Byla Alžběta Bathory, známá také jako Čachtická paní, krutou vražedkyní, bažící po krvi mladých panen, nebo naopak statečnou, vzdělanou ženou, která se stala obětí intrikánů? Výpravná podívaná Juraje Jakubiska nabízí odpověď i nevšední pohled do zajímavého života uherské šlechtičny.

Přístupný od 12 let

Od listopadu 2008 je promítání v Kině Rýmařov zastaveno!

Městské muzeum a Galerie Octopus

Pozvánka na novou výstavu

**1. – 30. 11. 2008 Michaela Johnová Čapková
-RE-AKCE- (obrazy, olej na plátně)**

Vernisáž: v sobotu 1. 11. v 15.35

Jak název výstavy napovídá, jde o aktivní střety v malbě... Půjde o obrazy z let 2003-2008. Autorka vytváří vrstvené příběhy, které mají sice abstraktní podobu, ale vychází z naprosto všedních situací lidského života. Jsou-li některé události natolik silné, automaticky se v ní přetransformují do abstraktní struktury, záznamu.

Ano, to všechno zůstává, jen vnímá okolí trochu vážněji a intenzivněji a dotýká se témat, která už není schopna vložit do abstraktního záznamu, ale jako by se něco automaticky přepnulo do polohy reálného figurativního vyjádření. Cítila to jako naléhavou potřebu. Výstava bude mít tak dva póly a autorka doufá, že ta změna, která nastala v souladu s časem, bude patrná i pro diváky.

Roman Karel

Hudba - Sibérija

Michaela Johnová Čapková (11. 2. 1977 v Šumperku)

1992-1996 Střední škola keramická v Bečyni - Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu

1996-1997 VŠ V. Hollar v Praze - Průmyslový design

1999-2004 rok Pdf UK v Praze, další čtyři Pdf UP v Olomouci

2004-2008 výuka na SŠ oděvní v Prostějově

2008 lektorka umění v Muzeu umění v Olomouci

Některé výstavy:

Společná studentská výstava - Olomócké odér, Jihlava 2003

Samostatná výstava - ZUŠ Olomouc 2003

Samostatná výstava - Bar 12 opic v Prostějově 2004

Společná výstava - Otevřené prostory, Klášter Bečyně 2005

Společná výstava - Babinec, Galerie G Olomouc 2006

Z historie

Německý řád na počátku válek o dědictví rakouské

Řád německých rytířů jsme opustili s odchodem místodržitele Bedřicha Viléma z Harschtallu (1731) a zbývá nám projít dlouhou cestou osobností i prostých lidí, kteří se Sovineckem míhli spolu se správci sovineckého a bruntálského panství až do jeho střetnutí s tvrdou nacistickou realitou, do níž však tehdy zbývalo ještě o něco víc než dvě stě let.

Velmistr František Ludvík z Falce-Neuburgu (1694-1732)

Roku 1731 postavil řeholní řád do čela obou panství místodržitele Františka Zikmunda ze Satzenhofenu (1684-1748). Příliš příjemný úřad to nebyl, řád se tehdy zmítal v hospodářských potížích, jako celá monarchie v první polovině 18. století, a situace žádala pevnou ruku, moudrost a obratnost. V osobě nového správce panství přišel z Porýní spíše aristokrat ovlivněný zjemnělou kulturou francouzského baroka, třebaže nelze pominout ani úchvatné severnější německé formy vrcholící epochy, třeba barok saský (viz Drážďany) či bavorský.

Není proto divu, že se zaměřil na dobudování bruntálské řádové rezidence, kterou ani řada oprav dosud nezměnila k lepšímu. Zdi zámku nadále pukaly a další náklady značně devastovaly pokladnici panství. Situace vyžadovala víc prostředků, které mohl zajistit jen velmistr František Ludvík z Falce-Neuburgu (1694-1732), kterého se Františkovi zdařilo získat na svou stranu. Bohužel nakrátko. Starý velmistr brzy nato zemřel a jeho nástupce Klementa Augusta Bavorského (1732-1761), ačkoli byl rovněž více barokní kavalír než přísný duchovní, zaujala především politika, která souvisela spíše s jeho rodnou zemí a jeho příbuznými.

Také on miloval přepych a hony, stavěl lovecké zámečky. Prelát měl všechny nectnosti vládců období dozrívajícího baroka i nastupujícího rokoka. Především byl mnohoobročníkem. Vedle hodnosti velmistra vykoná-

val též nesmírně významný úřad arcibiskupa kolínského a s tím též říšského kurfiřta, tj. volitele německého (římského) císaře. Patřila mu i hodnost biskupa hídelsheimského, osnabruckého a paderbornského i důchody diecézí. Mnohem nebezpečnější však bylo kopírování politiky bavorských Wittelsbachů, jeho příbuzných, kteří jako slabší evropští rivalové neustále oscillovali mezi záměry mocných států tehdejší Evropy. Pro nestálost a neustálé lavírování si velmistr dokonce vysloužil označení „*korouhvička Evropy*“.

O vzdálená panství řádu kdesi na severu říše neměl ani nejmenší zájem a stejně se mu přičily místodržitelovy finanční požadavky. Naopak tvrdě vyžadoval, aby se řádně šetřilo. Lákání usadit se v Bruntále tvrdošíjně odmítal se slovy, že „*zatím žádný velmistr v Bruntále neměl sídlo*“, a plány na přestavbu zámku striktně odmítl hned roku 1733. Chátrání řádového zámku pokračovalo, přestože řád dokázal postavit a vydržovat ve Vídni i nákladný pluk o 1000 pěšáckých a 300 dragounech. Ba ještě za první světové války bychom našli řádové rytíře mezi důstojníky výkonných jednotek tzv. *Deutschmeisterů*, jež byly nominálně plukem velmistra.

Nejhorší vliv však měly na celou zemi neustálé války monarchie. Bojovalo se v Porýní s Francií o uprázdněný polský trůn. Rakouský arcivévoda, římský císař, král maďarský, král český, haličský etc. Karel VI. se navíc dostal do pastí, když mu jediný syn zemřel v dětském věku a na dědictví trůnu zbyly jen dcery, s nimiž se tehdy ve většině Evropy do čela státu nepočítalo. Hrozilo, že po smrti Karla uchvátí trůn cizí dynastie. Císař proto vyhlásil 19. 5. 1713 pragmatickou sankci, která stanovila nedílnost habsburského státu a právo nejstarší z dcer panovníka převzít vládu v zemi tehdy, nebude-li v mužské linii potomek. Možná se jednalo o pokusný balónek, který měl vyvolat negativní reakci ostatních států a umožnit Karlovi prosadit změnu silou. Nestalo se však nic, žádná významnější odezva, což jej právě uklidnit nemělo, a rodům číhajícím na trůn se tím nabídla možnost v skrytu zatím intrikovat a připravit se na útok, až uzraje čas.

Po smrti císaře nastoupila roku 1740 na trůn legitimní dědička (viz pragmatickou sankci) Marie Terezie, mladičká třiatřicetiletá princezna bez jakékoli zkušenosti a zcela nepřipravená vstoupit do spletité politiky. Nastala bouře. Evropské panovnické rody zákeřně zneužily situaci, na niž čekaly, odmítly císařovnu na trůně akceptovat a zahájily proti nepřipravené zemi válku na několika frontách. Situaci velmistřovi zkomplikoval jeho bratr Karel Albert, bavorský vévoda, který vychytrale a ve spolupráci s pruským panovníkem Bedřichem Velikým odmítl uznat dědictví rakouského trůnu v ženské linii a začal se o něj ucházet sám. Legality mladičké císařovny uznaly jen

Anglie, jež měla vládu žen již zažitou, pak Nizozemí, Království sardinsko-korsické a římský papež.

Začala válka. První do země vpadli Prusové, rozprášili Rakušany u Molvice a obsadili Dolní Slezsko. Bavorský vládce ohlásil kandidaturu na trůn římského císaře a napadl Rakousy. S ním se zkompromitoval i jeho bratr, velmistr dosud vždy prohabsburského řádu. Bruntálský komtur informovaný velmistrem bez odporu, ba s radostí přivítal v době křehkého příměří 2000 Prusů na území města, kde se z nich nakonec trvaleji usadila třistačlenná posádka. Řádová panství tak získala zvláštní pruskou ochranu. Jen stříbro s archívem již předtím raději odvezli do Brna. Kdo by věřil vojákům?

Dne 26. 11. 1741 dobyly Prahu spojené armády Francie, Bavorska a Saska. Již 7. prosince se Karel Albert Bavorský prohlásil českým králem Karlem III. (Karel I. byl římským císařem pod známějším označením Karel IV., jak mu říkáme častěji, Karel II. byl otec Marie Terezie, ale jako císař nosil jméno Karel VI.). Osamostatnění českého království stavy bez rozdílu národnosti a v čele se zemskou šlechtou s radostí akceptovaly, neboť se často právem cítily odstrkovány Vídní, a proto samy usilovaly nejméně o větší autonomii.

Velmistr Klement August Bavorský (1732-1761)

Sympatie ovšem rychle ochladly, když novopečený král vzápětí požádal zemský sněm o astronomickou částku 6 000 000 zlatých a sněm protestoval. Karel Albert pak urychleně opustil Prahu a nechal se 12. února 1742 ve Frankfurtu s pomocí silného francouzského nátlaku zvolit císařem se jménem Karel VII. Bratr, velmistr řádu německých rytířů, mu dokonce vložil na hlavu starobylou korunu Karla Velikého, symbol, který měl patřit jeho vládkyni Marii Terezií.

A pak strmý pád. V roce 1742 dobyl rakouský

generál Khevenhüller Mnichov a obsadil Bavorsko. Prusové okamžitě porušili příměří a vyrazili na Moravu. Bedřichovým dravým vojákům to šlo rychle. Prajzové drancovali, odháněli dobytek a žádali vysoké výpalné. Užili si jich zvláště v Ryžovišti, které leželo na významné tereziánské silnici užívané k rychlejšímu přesunu oběma armádami, obdobně jako obě celá panství Rýmařovska. Ulehčení do jisté míry přicházelo jen v obdobích, kdy protahovali císařští. Kradli méně a byli „naši“. Prusové zabrali Horní i Dolní Slezsko a druhé z nich včetně Kladska už monarchii nikdy nevrátili.

Pak se válečné štěstí opět zvrtilo a císařští po dlouhém obléhání (5. 8. – 28. 12. 1742) dobyli Prahu. Zlenivělá posádka se zprvu bránila, avšak francouzští důstojníci v napudrovaných parukách se ukázali být statečnějšími válečníky v ložnicích pražských městek než na hradbách a odpor postupně zeslábl. Generál Kristián z Lobkovic sice nezastavil prchajícího francouzského velitele Charlese-Luise Belle-Isle s jádrem nepřátelské armády, ale aspoň opuštěný generál Chevert se zbytky oddílů vyvěsil v prosinci 1742 bílou vlajku. Po kapitulaci jeho vojáci odtáhli se svěšenými hlavami i schlíplou modrou vlajkou se zlatými lilijemi.

Ke skutečnému obratu došlo po dalších neúspěších Karla Alberta. Odpadl od něj i vystrašený velmistr řádu Klement August „s máslem na hlavě“, třebaže byl sourozenec českého a říšského vzdoropanovníka do-

sud věrný. Je až neuvěřitelné, že podivné chování nijak neohrozilo velmistvo postavení ani řád. Rakouské jednotky a okolní sedláci společně oblehli Bruntál a 30. dubna jej dobyli zpět. Přestože zatím Rýmařovsko válečné operace přímo nezasáhly, válku již pocítilo. Od roku 1740 bylo nutno zásobovat císařské u Litomyšle obilím, moukou a senem. Dřevo lesnatého kraje se vozilo na jih a sloužilo na palisády ke zlepšení, opravě či zpevnění dosavadních fortifikací v Olomouci a ve Šternberku. Samozřejmě se válka odrazila i na daních, úpadku hodnoty peněz a verbování těžko postradatelné mladé krve. Pochopitelně si mnoho sympatií nevysloužily ani neustálé průtahy vojenských jednotek, které však více zatěžovaly bohatší a větší městské aglomerace než nuzující venkov, kde již nebylo co vzít. Rýmařov musel poskytnout apanáž oficírům, stravu vojákům a koním hned několikrát a vždy po té zazvíly pokladny měšťanů i města trapnou prázdnotou.

Roku 1741 protáhly městem jednotky rakouského generála Browna, který měl hlavní stan ve Šternberku, nedlouho potom zas sebevědomé jednotky generála Neipperga, který se nechal statečně udolat u Molvic a vrátil se s poraženou a vztekou armádou zpět stejnou cestou. Trpěla celá severní Morava. V roce 1742 rozbil pruský král hlavní stan u Olomouce a při návratu domů přes Moravský Beroun vydrancovali jeho vojáci široké okolí. Také do Rýmařova dorazilo

několik stovek pruských kyrysníků (těžkých jízdních s prsním krunýřem), kteří zde leželi několik dnů a pak se vydali směrem na Brno s děly, kterými poté ostřelovali Špilberk.

Sovinec, ještě ve třicetileté válce obávaná pevnost, našťastí natolik zchátral, že zcela ztratil svůj význam a jeho „dvě děla půllibrová s vyrytým řádovým křížem bez letopočtu“ Prusům nestála podle Pinkavy za dobývání, takže při útoku k Olomouci obešli Sovinec přes Dvorce a Šternberk, tedy po staré Rudné cestě, a ponechali si jej bez obav v týlu. Přesto je zajímavá zpráva z Uničova, která předchází Pinkavovo tvrzení poněkud relativizuje, že „o neděli velikonoční“ přijelo do města 9 hulánů pruského velitele na Sovinci, který se jmenoval Illmes, a vynutili si, aby každý uničovský poddaný přijel s 16 pytlí obilí na voze přes Loučku do Šternberka, kde měli do 48 hodin zásobit posádku. V nížinách bylo hůř, vojáci pruského panovníka v přehledném terénu loupili a drancovali beze strachu, než začali být napadáni zoufalou, a proto po čertech nebezpečnou selskou domobranou.

Mgr. Jiří Karel

Literatura: Štěpán, V. *Historie zámku Bruntál*, Bruntál 1998; Pinkava V. *Okres Uničovský a Rýmařovský*, Brno 1922, Berger, K. *Geschichte der Stadt Römerstadt*, Brno 1909; Adam, Petr. *Řád německých rytířů a jeho působení v Č., na Mor. a ve Slezsku*, Praha 2005; Jan, L. – Skřivánek, F. *Němečtí rytíři v čes. zemích*, Praha 1977 ad.

Studentský klub

Rýmařovský horizont a Studentský klub Střediska volného času uzavřely Literární a výtvarnou soutěž Marie Kodovské 2008

v kategoriích: poezie, próza, ilustrace

V srpnu 2008 se uzavřel druhý ročník literární a výtvarné soutěže, kterou na paměť naší významné krajanek, naivistické malířky a básničky Marie Kodovské, vyhlásil čtrnáct-

tideník Rýmařovský horizont společně se Studentským klubem SVC Rýmařov. V září a říjnu budou zasláné práce vyhodnoceny. Vítězové všech tří kategorií budou vyhlášeni

během literárního večera spojeného s výstavou výtvarných prací na konci tohoto roku. Ze soutěžních příspěvků bude redakce čerpat i v následujícím roce 2009. ZN

poezie

Hana Šustková

Nená silná věda

Čistota peří přímo z husy
To je to pravé na pokusy
Pouštět je z výšky Počítat časy
Můj milý Fyzika?
Počkáme do zítřka (až peří vytrhá si)

Au! to škola!

Jestli se rozjede na dvojkou
A plácá si rukama do obličje
Bahno z opičárny vedle dveří přímo na ulici
Chtěla si asi jen půjčit revolver
Prý to byl první úlovek patnáctiletého vnuka
Napsali v nekrologu smce – a lidé plakali
Proč ne
Jestli jedem autem nebo zabíjíme kavky
To je jedno

Hana Bendová: *V objetí*

Do roka nám bude jasný

(Hrajeme si na ekolo
pedál sem, vzhůru do ekopců)
Zásuvka – to jsou kopretiny
Zástrčka – blizny jírovců
Odpadky stíny ekoviny
Čistý vzduch z továrny
na sny

Mám poslední šampon na stole

Stuha se vymkla kontrole
Naměřené emise Ovdovělé ploty žen
Dětský smích, budiž... – budiž utišen
Na neúnosnou míru
Lidi se málo smějou
(Asi se to nepovedlo s očkováním)
Prachzbytečná slova telepříze
(Na tu novou ekologovíru)

Z okolních obcí a měst

Křtil se Příběh lesů a lidí Rýmařovska

Snaha některých jedinců či občanských sdružení nezná hranic. Bezmezně to platí o rodině Romana a Vladimíry Křenkových ze Stránského, kterým Jeseníky a zdejší kraj doslova učarovaly. Aktivita Křenkových započala asi před třemi roky, kdy vzniklo jejich občanské sdružení s úmyslem obnovit dobrou pověst místa, vytvořit zde příjemné prostředí a navázat na tradice především obnovou řemesel a drobného podnikání. Hlavním úmyslem manželů Křenkových bylo a je svést k této práci všechny místní

podporuje. Občanské sdružení Stránské získalo podporu rýmařovské radnice, ve školách i u podnikatelů a neziskových organizací.

Pro znovuoživení obce Stránské bylo zapotřebí znát i její historii. To inspirovalo historika Jiřího Karla, který stál u počátku aktivit manželů Křenkových, aby napsal knihu s názvem Příběh lesů a lidí Rýmařovska. Kniha vypráví o tom, jak zde lidé žili v minulých stoletích, od chvíle, kdy začali klučit pralesy, kutat stříbro, malovat obrazy, stavět školy a přivádět na svět děti. Je to kniha o tom, jaký měli lidé vztah k lesům, k půdě, k přírodě i k sobě samým.

„Mohli tak žít proto, že se zcela ztotožnili s místem svého žití. A takové usilování si dalo do vínku i naše občanské sdružení při svém vzniku. Dělat vše pro to, aby v našich obcích lidé žili rádi. Aby se podíleli na jejich rozvoji a zároveň aby ctili odkaz těch, kteří naši oblast kdysi proměnili v malebnou kulturní krajinu. K té patří i to, jak žijeme,“ říká v knize Jiřího Karla duchovní matka projektu Příběh lesů a lidí Rýmařovska – pokračování Vladimíra Křenková. Projekt si klade za cíl, aby se zde lidé cítili opravdu jako doma. V okolí Nedělní školy ve Stránském vznikne postupně bylinná zahrada, otužovací zóna a unikátní soubor maket vodou poháněných technických staveb. V rámci toho bude provedena i oprava dvou místních rybníků a vyčištění potoka.

Součástí tohoto projektu je již zmiňovaná kniha Jiřího Karla Příběh lesů a lidí Rýmařovska, která se v pátek 17. října v Nedělní škole ve Stránském křtila. K této významné příležitosti se zde sešli lidé, kteří mají rádi svůj kraj a dokáží ocenit dobré dílo.

Třisetstránková kniha naplněná fakty a zajímavými historickými i soudobými fotografiemi a kresbami je vskutku unikátní. Vyšla v nakladatelství Moravská expedice® Občanského sdružení Vlastenecký poutník a vytiskla ji bruntálská tiskárna APRO René Daubnera. Kniha nebude k dostání na běžném trhu – slouží jako odměna pro ty, kteří pomohou Občanskému sdružení Stránské s realizací projektu.

Chcete knihu získat? Zapojit se můžete i vy. Více než stovka přítomných starostů, historiků,

ředitelů škol, občanských aktivistů, fotografů, umělců a přátel neziskového sektoru byla za svou účast na křtu odměněna právě touto knihou, protože byli požádáni, aby pomohli propagovat celý projekt, jehož je kniha součástí. Křest knihy byl svěřen starostovi města Rýmařova, který se jej ujal se ctí, i když na sebe prozradil, že ještě žádnou publikaci nikdy nekřtil.

Své aktivity chtějí manželé Křenkoví dále rozvíjet v ukázkách tradičních řemesel, prostřednictvím ekologických akcí, výstav, chovatelství valašských ovcí, výcviku a ustájení koní a v pomoci handicapovaným zvířatům. Veřejnosti ve Stránském by měly dále sloužit internet a knihovna. JiKo

(čerpáno z knihy Příběh lesů a lidí Rýmařovska)

Jazzclub

RÝMAŘOV

16. 11. Malý sál SVČ

20.00

vstupné: 150,-

www.svcrymarov.cz/jazzclub

Steve White

blues, USA

Fru Fru

alternativa, Třebíč

Květy

alternativa, Brno

občany a přizvat i další pomocníky z okolních obcí a měst. Proto založili kroniku, vynesli na svět historii obce a začali vytvářet nové kulturní, pracovní a občanské tradice, například Kaštánkohraní, soutěže, společenská setkání, besedy, zorganizovali opravu památníku obce, postavili budovu Nedělní školy, kterou otevřeli v listopadu 2007. Škola je zaměřena na rozvoj starých řemesel, jako zpracování vlny – plstění, předení, tkaní, barvení, košíkářství, batikování, drátování, pečení chleba, bylinkářství, a je otevřena široké veřejnosti. Značná část občanů tyto akce

Ve Stránském uctili horské jabloně

Do bývalé hospůdky, dnes klubovny Sovinecka, o. p. s., Vejrovky ve Stránském se minulý víkend sjeli koupěchtiví sadaři ovocných stromků a všichni milovníci jablek, štrúdlu, jablečného moštu a destilátů. Obecně prospěšná společnost Sovinecko připravila na 25. a 26. října tradiční akci pod názvem Svátek jabloní, která je zaměřena na pěstování horských odrůd jabloní a jejich plody.

Na soutěžní výstavě pod názvem Horská jablona roku se sešlo na osmadvacet druhů jableček nejrůznějších druhů. K vidění byly například odrůdy Gloster, James Grived, Rubinola, Rubín, Ontario a mnoho dalších. Pětičlenná porota složená ze sadařů ze Stránského a Křížova hodnotila vzhled, barvu, chuť a velikost vypěstěných odrůd, přičemž stáří některých jabloní bývá nezřídka

žádnou „chemii“, a po vysazení se musí nový stromček důkladně zalít vodou. A pak musí být člověk trpělivý a o jablona se poctivě starat. První jablíčka může stromek urodit už ve druhém roce, ale naplno začne rodit asi tak čtvrtý nebo pátý rok.“ František Vrbeník přinesl na ukázkou i japonské horské hrušky, které vyrůstají v podobných klimatických podmínkách jako jsou ty naše, jeseňnické. Na první pohled si člověk pomyslí, že se jedná o jablíčko, ale po pozření se dostaví chuť hrušky.

V soutěži na druhém místě skončila Markéta Kolářová z Albrechtic u Rýmařova s odrůdou Rubín a na třetím místě František Hradil s odrůdou Rubinola. Návštěvníci Vejrovky měli možnost zakoupit si sazenice stromčků horských jabloní nebo švestek, ke koupi byly také angrešt a černý rybíz. V teplé útulné klubovny mohli případní zájemci získat znalosti v pletení proutěných košíků rodiny Richterových nebo koukat pod ruce řezbáři Zdeňku Smékalovi.

JiKo

dvacet, třicet i více let. Do soutěže se však mohly přihlásit pouze odrůdy (5 kusů), které byly vypěstovány od nadmořské výšky 500 metrů.

Porota nakonec rozhodla o vítězi, kterým se stal dlouholetý sadař a pěstitel ovocných stromů František Vrbeník ze Stránského s odrůdou Rubinola. Na dotaz, co je potřeba k tomu, aby člověk mohl sklízet taková pěkná jablka, odpověděl František Vrbeník slovy: „Především je potřeba zasadit odrůdu, která bude odolná našim horským podmínkám, radu nám pochopitelně dají zkušení sadaři a pěstitelé těchto stromků. Druhým předpokladem je vytvořit nově zasazenému stromčku kvalitní podmínky. Před vysazením by se měl do vykopané jámy dát hnůj,

II. kolo lukostřelecké soutěže v Arctic Parku Křížov

Arctic Park Křížov zavedl ve svém areálu novou tradici. Její základní kámen položil v neděli 19. října, když se v areálu uskutečnilo první kolo lukostřelecké soutěže! Účast byla velice pěkná a o zábavu nebyla nouze. Začátečníci i pokročilí změřili svoje síly i lukostřelecké umění ve střelbě na terč ve vzdálenosti 25 metrů. Některé výsledky byly opravdu obdivuhodné, jiné alespoň chvályhodné. První kolo vyhrál Jan Červný a v příštím kole bude své vítězství obhajovat. Všichni, kteří se svým výkonem nebyli zcela spokojeni, mají nyní téměř měsíc na trénink; další, druhé kolo lukostřelby je připraveno na 16. listopadu od 10 do 16 hodin (kdykoli v průběhu dne) v Arctic Parku Křížov. Další kolo bude vylepšené o nové disciplíny a bude založena pravidelná lukostřelecká liga, v níž se účastníkům budou jednotlivá kola sčítat dohromady, a vítěze na závěr jubilejního 10. kola čeká zajímavá cena! Těšíme se na vás!

Zuzana Vacková

V Arctic Parku se valí koule a zní výstřely

V nedávné minulosti se areál Arctic Parku v Sovinci-Křížově rozrostl o nové zábavné aktivity – zorbing a paintball. Z kopce vedle areálu se nyní koule průhledná plastová koule o průměru přes tři metry s vřesťáckými zájemci o nečekaný a nestandardní adrenalinový zážitek a v nedalekém lesíku zní tiché výstřely z paintballových pušek, kterými v zápalu boje soutěžící „zneškodňují“ své protivníky. O tyto aktivity se nyní zvyšuje zájem, proto je potřeba si je objednávat alespoň den dopředu. Vše potřebné dostanete na místě a důležité informace taktéž. Proto neváhejte, Arctic Park je tu pro vás a vaše nevedsední dny.

Zuzana Vacková

Zpravodajství města Břidličné

Informace pro občany Břidličné

Na základě mnoha dotazů našich občanů ohledně rozšíření televizních programů jsme vyvolali schůzku s Jaroslavem Řezníčkem, odborníkem přes televizní kabelové rozvody, abychom se dověděli o tomto problému více. Došli jsme k závěru, že stávající technický stav televizních kabelových rozvodů včetně rozvodů domů v Břidličné je nevyhovující. Všechny kabelové roz-

vody v domech a v terénu jsou dle odborníků již neopravitelné a investovat do oprav finanční prostředky by bylo neekonomické, neboť v nejbližší době (max. do konce roku 2010) se má provádět digitalizace i v našem regionu a tím by se měly uvedené problémy vyřešit. Dle názoru Jaroslava Řezníčka by bylo nejvhodnější provádět montáž digitalizace spolu se satelity a novými rozvody v jednotlivých domech samostatně nebo po dohodě spolubydlicích na 2 až 3 domy (paneláky) na jeden satelit. Novými rozvody se zlepší kvalita příjmu a zároveň se nahradí nevyhovující rozvody. Správa domů v Břidličné dostala za úkol postupně informovat naše

občany v jednotlivých domech o tomto navrhovaném řešení. Tímto opatřením jsme vám doufáme dostatečně odpověděli na mnoho dotazů o rozšíření televizních programů v Břidličné. Děkujeme za pochopení.

Jan Bubela,
místostarosta

Úspěšní šachisté

Skvělého úspěchu dosáhli v právě skončené sezóně šachisté Slavoje Bruntál. V rozhodujícím utkání krajského přeboru o postup do II. ligy porazili na domácích šachovnicích Frýdek-Místek 4,5:3,5 a mohou se radovat z postupu do II. ligy. Proč o tom píšeme? V sestavě Slavoje pravidelně nastupují jako hosté členové šachového oddílu TJ Břidličná Ladislav Vaněk a Jiří Hnilo a věřte, že tam nejsou jen do počtu!

D. Mach

Hledáme logo

Městská knihovna v Břidličné vyhlašuje soutěž o vytvoření loga místní knihovny. Logo by mělo vyjadřovat poslání knihovny a knihovnu reprezentovat. Mělo by být srozumitelné, jednoduché, moderní, popřípadě humorné. Forma zpracování není ničím omezená, nicméně nejvhodnější by bylo zpracování na papíře formátu A3, příp. v elektronické podobě, kterou lze zaslat na emailovou adresu knihovny – knihovna@bridlicna.cz.

Všechny doručené návrhy umístíme v naší knihovně. Hodnotitelskou komisí budou samotní čtenáři knihovny. Vítězný návrh bude vyhlášen koncem listopadu. Vítěz soutěže získá zdarma členství v naší knihovně na dobu neurčitou.

D. Mach

Přijde zima, bude mráz aneb Uspávání broučků

Ale to už bude Broučkům z Břidličné jedno. Oni se totiž stačili zavčas rozloučit s létem i dětmi. Letošní již tradiční Uspávání broučků se totiž uskutečnilo odpoledne 23. října. Studentský klub ASK Břidličná ve spolupráci se ZŠ opět připravil pro děti i mládež zábavné odpoledne plné her, dovednostních soutěží

o ceny, písniček a dalších atrakcí. K těm nejvyhledávanějším patřil nafukovací hrad, který zapůjčila Modrá pyramida, a závěrečný prolet – lampiónový průvod. Vzhledem k početnosti zúčastněných i jejich dobré náladě je možné napsat, že se i letošní ročník vydařil a už teď se všichni těší na Probouzení. Ale to už bychom moc předbíhali. Teď se můžeme těšit na Vánoce a spolu s tím i na Vánoční dílničku, na kterou vás tímto zveme. Přesný termín se můžete dozvědět z plakátků, které budou zase včas vystaveny. A jen tak pro pořádek pár čísel. Letošního Uspávání se zúčastnilo celkem 96 soutěžících a okolo 30 mladších či nesoutěživých dětí, k naší radosti se přišlo podívat i dost dospělých, věříme, že i těm se akce líbila.

Květa Děrdová

Fota: ZŠ Břidličná

Turisté pochodovali za burčákem

V sobotu uspořádal klub turistů v Břidličné další akci, a sice jednodenní zájezd na pochod za slováckými vinohrady známý spíše pod jménem Za burčákem. Místem konání byly Milotice a Mutěnice. Trasy měřily 5 a 17 km. Ale o kilometry v tomhle pochodu ani tak nejde. Z Milotic přes Dubňany, všude spousta lidí, stánky s burčákem, všichni jsou veselí, zpívají, a tak cesta na Dubňanskú horu rychle ubíhá a pod ní už začínají mutěnické sklepy. Kolem všude vinohrady se zbarveným listím, někde ještě visí modré štrápece hroznů, jen se natáhnout a ochutnat. Kromě burčáku je zde nabídka vína nebo dobrého medu. Slunce zapadá a my se vydáváme plni dojmů na zpáteční cestu do Břidličné.

D. Mach

Osadní výbory informují

Ondřejovská babička oslavila jubileum

Ve čtvrtek 23. října se dožila nejstarší obyvatelka Ondřejova (místní části Rýmařova) Anežka Poláková neuvěřitelných pětadvadesát let. Gratulanti se sjeli z Moravy i z Čech. Přijeli příbuzní z Valašska a nechyběla ani blízká rodina z Jihlavy. Na oslavenkyni nezapomněli ani zástupci města Rýmařova a Osadního výboru Ondřejov. S kyticí přišel jubilantce popřát starosta města Rýmařova Petr Klouda společně s předsedkyní komise pro občanské záležitosti Květou Sicovou. Pochopitelně mezi gratulanty nechyběla ani předsedkyně osadního výboru v Ondřejově a dlouholetá dobrá přítelkyně paní Polákové Anežka Továřková. I když Anežku Polákovou zastihli gratulanti v momentální zdravotní indispozici, vůbec jí to neubralo na jejím optimismu a skvělé paměti. S přáním pevného zdraví a dobré nálady se připojuje také naše redakce. Nejstarší občankou v Rýmařově a místních částech zůstává i nadále Marie Zahradníková, která své životní jubileum 96 let oslavila 11. března.

JiKo

Domáci zvrátili zápas ve svůj prospěch

Břidličná versus Zlatníky 3:1 (1:1)

V prvním poločase fotbalově lepší hosté se ujali v desáté minutě vedení a s domácími to nevypadalo růžově. Sice přidali na bojovnosti, ale do šancí se nedostávali. Po sérii rohových kopů se domácímu Filipu Jurášovi podařilo hlavou vyrovnat a ve hře nastal obrat. Několik šancí a následných zákroků hostů zavánělo penaltou, ale rozhodčí byl jiného názoru, i když v poločase připustil, že minimálně jeden zákrok se dal písknout jako pokutový kop. Po přestávce vběhlo na hřiště jakoby jiné mužstvo domácích a hned ve druhé minutě se Jan Chudý ujal zaslouženého vedení. Přišly další velké šance a z jedné z nich Zdeněk Urbánek umístěnou střelou k tyči zvýšil na konečných 3:1. Fandové se po zápase shodli na tom, že to byl ze strany domácích na podzim nejlepší výkon doma.

D. Mach

Foto: D. Mach

Výsledky dalších mužstev:

Přípravka	mladší	Bruntál B – Břidličná	1 : 7
	starší	Břidličná - Bruntál B	4 : 2
Žáci		Břidličná - Sv. Heřmanice	3 : 0
Muži		Dvorce - Břidličná B	2 : 4
Stará garda		Vrbno - Břidličná	3 : 6

Lyžaři zatím jen na suchu

Foto: Vilém Kupka

Na startu v Ostravě

Dvě soboty po sobě se členové lyžařského oddílu TJ Břidličná zúčastnili dvou různých závodů. Napřed to byl krajský přebor v přespolním běhu v Nýdku u Trince s výbornými výsledky. Krajským přeborníkem se stali David Volek a Michaela Gyorgyová. Andrea Kováčová skončila třetí.

Z dalšího přespolního běhu lyžařů v Ostravě také nevyšli naši běžci naprázdno. Na těžké trati zvítězila ve své kategorii Vanessa Schneiderová, v dalších kategoriích skončil David Volek druhý a Martin Repaň i Natálie Jacková obsadili shodně třetí místa.

To byl poslední podzimní závod, kterého se naši lyžaři zúčastnili. Podzimní část přípravy pokračuje pravidelnými tréninky venku i v tělocvičně až do doby, než napadne sníh. Doufáme, že to bude už brzy.

D. Mach

Seriál

PRVNÍ POMOC U DĚTÍ

Informace Místní skupiny ČČK

První pomoc při neúrazových stavech

24. Stav dušnosti – epiglotitida

Epiglotitida je zánětlivé onemocnění hrtanové záklopky (epiglotis), onemocnění je méně časté než laryngitida. Hrtanová záklopka svým otokem a zvětšeným objemem ucpává vchod do dýchacích cest, dítě se dusí. Původcem onemocnění bývá nejčastěji bakterie Haemophilus influenzae, od července 2001 je očkování proti tomuto vyvolavateli onemocnění součástí povinného očkovacího kalendáře.

Epiglotitida se objevuje převážně v **předškolním věku, mezi 3. až 6. rokem** života. Dítě mívá **vyšokou horečku**, těžkému stavu může předcházet i několikadenní „nastydnutí“. Vlastní obtíže s dýcháním pak vznikají v průběhu několika hodin. Při postupném

otoku hrtanové záklopky se prohlubuje **dušnost, je ztíženo polykání, které je bolestivé**, dítěti **tečou sliny z úst**. Pro **bolest v krku** se bojí zakašlat, mluví potichu nebo jen šeptá. Při dýchání mohou být slyšitelné vlhké, bublavé zvuky. **Dítě bývá nápadně klidné, bledé a zchvácené. Vyhledává polohu vsedě, při položení se dušnost zvyrazňuje.**

První pomoc při podezření na epiglotitidu:

- Má-li dítě výše uvedené příznaky epiglotitidy, vždy co nejrychleji volejte ZZS (155).
- Ponechte dítě v poloze vpolosedě nebo jej noste v náručí tak, aby si nemohlo lehnout do polohy na znak.
- Zajistěte přívod čerstvého, nejlépe chladného vzduchu, dítěti uvolněte tísnící oděv,

nedávejte mu nic pít ani jíst (je pravděpodobná narkóza, kterou bude dítě potřebovat před zahájením umělé plicní ventilace).

- Nikdy netransportujte dítě do zdravotnického zařízení sami! Onemocnění vyžaduje časně zajištění průchodnosti dýchacích cest zavedením kanyly pod epiglotis mezi hlasivkové vazy (endotracheální intubaci), která je život zachraňujícím úkonem a může ji provést jen odborný personál. Je nutná několikadenní hospitalizace a intenzivní péče o pacienta. Je-li dítě včas a správně léčeno, má onemocnění velmi dobrou prognózu, nesprávně léčená epiglotitida je však stále smrtelným onemocněním.

MUDr. Pavel Srnský
(První pomoc u dětí)

Sport

Bylo to krásné a bylo toho dost

Česká reprezentantka v kulturistice a fitness Ludmila Glacnerová, letos třetí na GP Vyškov a patnáctá na mistrovství světa ve Španělsku, hovoří o přípravě, o soutěžích a své budoucnosti. V rozhovoru se jí ptala kamarádka Melinda Romanovová, která celou přípravu prožívala s ní.

rozhovor

Asi první otázka, která se sama nabízí, je, proč ses vrátila k závodění?

Možná to bude znít divně, ale kdysi jsem prohlásila, že až se kmotra naší dcery stane státní trenérkou, vrátím se na pódium. Na jaře k tomu skutečně došlo, a když mi teta Zdenka zavolala, jestli už se chystám, jen jsem se smála. A potom volala častěji a častěji, až jsem najednou stála ve Vyškově na nominační soutěži. „Teta Zdena“ je mistryně světa v kulturistice a má bývalá soupeřka, dnes státní trenérka a jedna z mých nejlepších kamarádek.

Dá se srovnat příprava před šesti lety a teď?

Samozřejmě, je to sto a jedna. Odpočaté tělo, činky jsem skutečně čtyři roky nedržela v ruce, úžasná svalová paměť, chuť do diety a navíc bez nátlaku okolí. Když se někam vrátíte, nedá se čekat, že mistrovství světa musí automaticky přijít, a ono přišlo.

A co úroveň soutěží po tolika letech?

Stát na pódiu je úžasné, vždy mě to bavilo, věděla jsem, že příprava jela na doraz a GP

Vyškov jsem si užila se vším všudy. Mistrovství světa je, pravda, něco jiného než domácí soutěže. Že kulturistky začínají být ohrožený druh, je znát už z toho, že jsou pouze dvě kategorie, a byly tři. Najednou vedle mě stála malá holčička s mojí váhou, ruce měla jako já nohy. Přicházel divný pocit, že jsem jako dorostenka, chtěla jsem tu myšlenku vypudit, ale nešlo to. Konkurentky mi skutečně sahaly po ramena, což by pro mě znamenalo aspoň 12 kg svalů nalepit. Ale kam? Připadám si už tak dost velká, mám děti a manžela, ráda nosím šaty a podpatky, zkrátka jsem žena a to měnit nechci.

Takže?

Svůj slib jsem splnila, odnikud jsem po šesti letech vyjela na Svět a... bylo to krásné, bylo toho dost. Spoustu žen jsem během přípravy přivedla k činkám, makají na sobě, a těm jsem zase slíbila, že jim pomůžu dál a ještě je naučím spinovat. Spinning je prima relax, člověk nefuní sám, má super výsledky v kondici

i tvarech těla a baví mě. Pokud jsem schopná dát lidem chuť do sportovních aktivit, byl by hřích to neudělat. Všude kolem je plno depresí, tak si máknem, ať jsou pryč. Sport nám dá nové přátele, mně dal návrat k činkám dva skvělé kámoše Láďu a Lukáše. Jim patří můj velký dík za přípravu u nich ve fitcentru L+L. Jejich služby jsem teď doplnila o právě zmiňovaný spinning, který jezdím denně v 17 a 18 hodin, a těší mě, že chodí teenageři, ale i šedesátníci. Každý se zatím s úsměvem vrátil, kéž jim to vydrží! Úplně na závěr bych chtěla poděkovat Ing. Romanu Vepřekovi za kompletní sponzorství během celé mé přípravy.

Děkuji za rozhovor. Melinda Romanovová

volejte NON STOP

www.teamtaxi.cz

teamTAXI

774 675 676

Nová Rýmařovská taxislužba nabízí:

- službu 24h denně
- Jízda po městě 50Kč
- 10. jízda ZDARMA
- Pro registrované volání ZDARMA
- Personální jízdné pro přepravu do a ze zaměstnání

volejte NON STOP

SPINNING-G®

Sport a krása pod jednou střechou

- shod'te kila
- zpevněte postavu
- získejte kondici
- najděte přátele

„ SPINNING JE K TOMU VŠEMU IDEÁLNÍ ZPŮSOB A NAVÍC BUDETE V POHODĚ. „

OTEVŘENO DENNĚ: 17.00-19.30
objednávky osobně, nebo telefonicky
tel.: 774 249 929, 603 276 522

FITNESS CENTRUM L+L
Rýmařov, Palackého ul.

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. Uzávěrka dne: 23. 10. 2008. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Odpovědný redaktor: Mgr. Jiří Konečný. Adresa redakce: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz.
Vyšlo dne: 31. 10. 2008. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 6. 11. 2008. Další číslo vyjde 14. 11. 2008. Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017.
Cena 10,- Kč

PNEUSERVIS

FIRMY STANISLAV JUŘENA STANSPED

VÁM NABÍZÍ

MIMO JIŽ KLASICKY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB
I NOVÉ PLNĚNÍ A ČIŠTĚNÍ AUTOKLIMATIZACÍ

- Momentálně dále nabízí slevu
na skladové zásoby
osobních pneumatik
zn. Barum
ve výši 35 %
(platí do
vyprodání
zásob)

Najdete nás na adrese:
trída Hrdinů 45, Rýmařov

Provozní doba: Po - Pá 8⁰⁰ - 16⁰⁰

*V naléhavých situacích se lze na telefonu 774 950 041
dohodnout i jinak.*

Dopravní firma
Stanislav Juřena - STANSPED
se sídlem v Rýmařově
přijme

- řidiče pro mezinárodní kamionovou dopravu

POŽADUJEME:

- praxi v oboru MKD
- řidičský průkaz skupiny C, E
- trestní bezúhonnost
- poctivé jednání
- dobrý zdravotní stav

NABÍZÍME:

- náborový příspěvek dle délky odpracovaných let u svého předešlého zaměstnavatele
- tahače DAF + plachtové návěsy
- dobré platové podmínky
- vstřícný přístup

- řidiče pro vozidlo do 12 tun

POŽADUJEME:

- řidičský průkaz skupiny C
- věk min. 21 let
- trestní bezúhonnost
- poctivé jednání
- dobrý zdravotní stav

NABÍZÍME:

- přidělení vozidla
- po zaučení umožníme rozšíření pro skupinu E
- dobré platové podmínky
- vstřícný přístup

**Nástup možný po dohodě ihned, pro bližší informace kontaktujte:
Stanislav Juřena, tel.: 554 703 460 (v době od 7 do 16 hodin).**

**MARPI Trading, s. r. o.,
nabízí:**

- přepravu sklápěčem M25 (2 m³, 2 tuny).
Informace na tel.: 731 614 077
731 614 088

**Pronajmeme podkrovní byt 2,5 + 1
v Janovicích u Rýmařova.**
V místě autobusová zastávka, obchod.
Volný od 1. 10. 2008.

Koordinátor pro spolupráci s Českou poštou s.p.

Charakteristika pracovní činnosti

Koordinace spolupráce České pojišťovny a.s. a České pošty s.p.
při podpoře prodeje produktů České pojišťovny.
Spolupráce formou výhradního pojišťovacího agenta - práce na IČO

Hledáme v tomto regionu

Bruntálsko

Odborné a kvalifikační požadavky

· SŠ s maturitou, VŠ

Osobnostní předpoklady

- výborné komunikační a organizační schopnosti · ŘP skupiny B podmínkou
- spolehlivost, samostatnost · loajalita, aktivita · příjemné vystupování

Nabízíme

- nadprůměrný výdělek závislý na produkci · odborné vzdělávání a osobní rozvoj
- příspěvek na notebook ve výši 10 tis. Kč · zvýhodněný telefonní tarif a internetové připojení · marketingovou podporu a zázemí silné společnosti

**Požadujeme
příhlašku a životopis v českém jazyce**
Kontakt: knecas@cpoj.cz

Sportovně zábavní centrum v Rýmařově

**BOWLING - SQUASH - SPINNING
RESTAURACE - ROZVOZ JÍDEL**

Viktorie

ZAHÁJENÍ PROVOZU SPINNINGU - jízda na kole za doprovodu hudby a instruktora

**29. 11. 2008 - NOVOVÍNO - ochutnávka svatomartinského vína
pobavení u cimbálové muziky**

MIKULÁŠSKÝ TURNAJ V BOWLINGU - o hodnotné ceny

SILVESTR 2008 - živá hudba k poslechu i tanci

restaurace

bar

exteriér

bowling

squah

spinning

tel.: 602 575 466, 554 230 331

www.viktorierymarov.cz

Vždy něco navíc - akční bonusy !!!

Záruka-nízké splátky !

Prodloužená záruka.

Výkup vozidel i v úvěru nebo leasingu.

Výkup za hotové - peníze ihned na ruku!

Nejvýhodnější splátkový prodej !

AUTO LAŠÁK

RÝMAŘOV

Těšíme se na Vás !
Po-Pá 8 - 17 hod.
So 8 - 12 hod.

Revoluční 26, 795 01 Rýmařov
autolasak@autolasak.eu

 554 211 577

"1 rok plus" - prodloužená záruka vozů

Škoda Felicia 1,3 LX
50 kW, r.v. 1999

1. majitel, po servise
63.900,- Kč

Škoda Octavia 1,9 TDI SLX
66 kW, r.v. 1997

2x airbag
99.900,- Kč

Škoda Octavia II 1,6
75 kW, r.v. 2005

1. majitel, klima, servis. knížka
249.900,- Kč

VW Golf 1,9 TDi
HIGHL, 85 kW, r.v. 2000

6 kvalt, klima, 1. majitel
169.900,- Kč

Peugeot 307 1,6 i 16V LPG
combi, 80kW, r.v. 2002

klima, ABS, servis. knížka
179.900,- Kč

VW Passat 1,9 TDI, combi
96 kW, r.v. 2004

4x4, navigace, xeon
299.900,- Kč

Seat Alhambra 1,9 TDi
66 kW, r.v. 1996

klima, 7 míst, al. kola
99.900,- Kč

Ford C-MAX 2,0 TDCI
GIHIA, 100 kW, r.v. 2004

klima., or. navigace, 6^opřevodovka
269.900,- Kč

Renault Thalia 1,4
Authetique Plus, 55 kW, r.v. 2005

1. majitel, servis. knížka
114.900,- Kč

Peugeot 307 2,0 HDi
66 kW, r.v. 2005

1. majitel, klima, servis. hniha
189.900,- Kč

Land Rover Discovery 2,5 TDi
83 kW, klima, r.v. 1996

1. majitel, klima, 4x4, tažné, 7 míst
159.900,- Kč

Mazda 6 2.0 TDi combi
100 kW, r.v. 2005

8x airbag, ASR, ESR, klima
289.900,- Kč

Honda HR-V 1,6
77 kW, r.v. 1999

klima, tažné zařízení, 4x4
149.900,- Kč

Fiat Ulysse 2,0 JTD
80 kW, r.v. 2001

7 míst, klima
152.900,- Kč

Fiat Multipla 1,9 JTD
81 kW, r.v. 2002

ABS, klima, 6 míst, servis. kniha
164.900,- Kč

Fiat Stilo 1,6 - 16 V LPG
76 kW, r.v. 2002

klima, akontace od 0%
139.900,- Kč

AUTO LAŠÁK
RÝMAŘOV

Poukaz je platný do 31. listopadu 2008
Sleva platí na vámi vybrané vozidlo
v hodnotě nad 50.000 Kč.
Slevy nelze sčítat!

Peněžní poukaz na slevu 5000 Kč
pěttisíc korun českých

Poukaz lze použít při nákupu vozu, hodnotu nelze
vyplatit v hotovosti. Nomální hodnota poukazu činí 1 Kč.
Více informací žádejte v prodejně.

❖ 2RH819 ❖

Renault Master 2,2 dCi
66 kW, r.v. 2001

1. majitel, 3 místa, servis. kniha
179.900,- Kč

Mercedes-Benz Sprinter 311 CDI
valník, r.v. 2001

7 míst, tachograf, tažné zařízení
279.900,- Kč + DPH

Výhodné financování na počkání, od 0%.

Leasing & úvěr, pojištění

www.AutoLASAK.cz